

Megújultak a Bolyai sportpálya öltözői

Példaértékű összefogás

Fotó: Nagy Tibor

Sokéves álom vált valóra tegnap, végre korszerű öltözők fogadják a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum sportpályáján a diákokat. Az öltözők ünnepélyes átadására tegnap délelőtt került sor. Bár kezdetben hihetetlennek tűnt, egy kis, de lelkes csapatnak sikerült megmozgatnia helyi vállalkozókat, akik egykor az iskolában végeztek, valamint a világ különböző részein élő volt bolyaisokat, és egy szűk fél év alatt adományokból összegyűjtötték a Bolyai sportpályáján lévő öltözők felújításához szükséges összeget. A siker bebizonyította, kellő akarattal és kitarással meg lehet valósítani azt, amire évtizedeken keresztül különféle okok miatt nem került sor.

Menyhárt Borbála

Példaértékű összefogásról tett tanúbizonyságot az utóbbi fél évben az a közösség, amelyet előszeretettel emlegetünk az egykori bolyaisok nagy családjaként. Viszonylag rövid idő alatt sokan fogtak össze annak érdekében, hogy megújuljanak a sportpályán lévő, már-már használhatatlan öltözők, hiszen függetlenül attól, hogy hány éve végeztek itt, és jelenleg a világ mely pontján élnek, az egykori bolyaisok szívükön viselik iskolájuk sorsát, és lehetőségeik függvényében hajlandók anyagilag is támogatni a kezdeményezést.

Szathmáry Zsolt, a Bolyai Kollégium Alapítvány képviselője lapunknak elmondta, a felújítás 40.600 euróba került, és adományokból 41.500 eurót sikerült összegyűjtöni fél év alatt. Az öltözők teljesen megújultak, gyakorlatilag csak a betongerendák maradtak a régiiek, hőszigetelték az épületet, felújították a tetőzetet, rendbe hozták a falakat, kicserélték a víz-

(Folytatás a 4. oldalon)

Az életmentés szolgálatában

Tegnap ünnepélyes körülmények között mutatták be a meghívottaknak a megyei sürgősségi kórház kardiológiai klinikájának újonnan kialakított intenzív osztályát (USTAC), ahol a kritikus helyzetben levő szívbetegek állandó intenzív terápiás felügyeletét és ellátását végzik.

4.

„Örök állandóságú emléke van néki”

Rég nem látott ilyen népes közönséget a Vártemplom gótikus terme, mint azon a könyvbemutatón, amelyen A marosvásárhelyi református temető orvos-sírjai című könyvet ajánlották az érdeklődők figyelmébe.

5.

Csodálatos Katalónia

Nem sokat tudtam róla, amikor úgy határoztunk, hogy szeptemberben oda repülünk egy rövid vakációra. Costa Bravára indultunk, abban reménykedve, hogy ott még meleg, fürdésre alkalmas időt találunk. Nem pont úgy sikerült. Bár kitaró napsütés és meleg nyári idő fogadott, a tenger vize hűvös volt, és magas hullámokat vetett.

15.

A magyar tudomány ünnepe

A magyar tudományt 1997 óta ünnepelik november 3-án, annak emlékére, hogy 1825-ben Széchenyi István ezen a napon ajánlotta fel birtokainak egyéves jövedelmét a Magyar Tudományos Akadémia megalapítására. E nap kezdetben kormányrendelet alapján a magyar tudomány napja volt, majd az Országgyűlés 2003-ban hozott határozata alapján a magyar tudomány ünnepe lett, amelyet egy hónapon át tartó tudományos rendezvénysorozat követ.

17.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Előfizetők
lehetősége!

Szerkesztőségünk havonta **HAT DÍJAT** sorsol hi hűségű előfizetőinek, ezek közül **három** marosvásárhelyieknek, **három** vidékieknek.

Töltsd és vágja ki, hűldje be e szelvényt

november 28-ig!

A borítékra kérjük ráírni:

HŰSÉGŰS ELŐFIZETŐ - november

Címünk: Red. Népszájság, 540015 Tg. Mureş, str. Dózsa Gy. nr. 9.

Sorsolás november 29-én, szerdán 15 órakor a Bernády Házban,

A sorsolásnál mindenki részt vehet és garancia van a TÖRÖKÖLÉ gyezményre 30 lej értékben

Név.....

Cím.....

Tel. ....

Előfizetési nyugta száma .....

A nyertes az eredeti előfizetési nyugta felmutatásával veheti át a nyereményt.

Aktuális

A vihar szele

Benedek István

Forró tél elé nézhetünk. Általános sztrájkra készülnek a szakszervezetek az adórendszer módosításai, főleg a társadalombiztosítási járulékok egészének a munkavállalókra való áthárítása ellen. Ilyen készülődésekről eddig is esett szó, de amikor az egyik legnagyobb, nyíltan szociáldemokrata kötődésű munkavállalói szövetség is elkezdte az aláírásgyűjtést az általános sztrájk meghirdetéséhez, azt már illik komolyan venni. De mások is készülnek befűteni az igéreteik csapdájában vergődő kormányzatnak.

Amely igyekszik védeni a mandátum becsületét, a munkaügyi miniszter számolni tanítaná a szakszervezeteket, a pénzügyi tárcavezető pedig olyant is javasolt, hogy az adótörvénykönyvben tiltsák meg a munkáltatóknak a nettó bérek csökkentését. Saját választási igéreteik verméből szabadulni igyekezve, a kormány egyes tagjai székérdereknői humoristának adnak évtizedig is elég kenyérrelőt naponta a nyilatkozataikkal, de a valóságot, azt, hogy nincs pénz a beígért mértékű állami béremelésekre, nem tudják elkendőzni. A társadalombiztosítási járulérendszer átszabása legfeljebb arra jó, hogy az állami szektor alkalmazottai papíron fognak több fizetést kapni, nem kézbe, aztán

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

3., péntek
A Nap kel
7 óra 6 perckor,
lenyugszik
17 óra 4 perckor.
Az év 307. napja,
hátravan 58 nap.

Isten éltesse!

Ma **GYÖZŐ**,
holnap **KÁROLY** napja.
KÁROLY: lehet régi magyar
személynév a Karulyból,
amely turulmadarat jelent,
vagy a latin Carolus rövidülése,
amely fiút jelöl.

IDŐJÁRÁS

Borús égbolt, eső várható

Hőmérséklet:

max. 10°C
min. 2°C

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2017. november 2.	
1 EUR	4,5981
1 USD	3,9479
100 HUF	1,4788
1 g ARANY	161,9939

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker
6, 38, 23, 20, 10 + 9
NOROC PLUS: 5 5 8 1 8 7

40
27, 30, 35, 40, 38, 17
SUPER NOROC: 3 2 2 3 4 4

6
49, 21, 24, 28, 39, 16
NOROC: 1 9 6 6 7 8 8

Megyei hírek

Három kultúrotthonot újítanak fel

A Mezőpaniti Polgármesteri Hivatal képviselői, Bodó Előd Barna polgármester és Nagy Erzsébet könyvelő október 31-én Gyulafehérváron aláírták a csittszentiváni, mezőbergenyei és harcói kultúrotthonok felújítási projektjének támogatási szerződését. A munkát jövőre kezdik el.

Nyugdíjasok klubja

November 14-én a nyugdíjasok egyesülete klubnapot szervez tagjai számára. Feliratkozni naponta 10–13 óra között lehet az egyesület Marosvásárhely, Bolyai utca 36. szám alatti székhelyén, az emeleten.

Lakossági fórum az egészséges bérezésről

Ma 18.30 órakor a marosvásárhelyi Plaza Szállóban lakossági fórumra kerül sor. A résztvevők Gyöngyösi Márton magyarországi parlamenti képviselőt, a bérunió kezdeményezés elindítóját és Dragos Tîrnoveanu, a bérunió romániai kezdeményezőjét kérdezhetik az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvét érvényesíteni kívánó kezdeményezéséről.

25 éves az EKE maroszéki osztálya

Az Erdélyi Kárpát Egyesület maroszéki osztálya rendhagyó szülinapra hívja a régi túratársakat, ünnepelni és emlékezni, nosztalgizálni. Az esemény november 8-án, szerdán 18 órától az EKE székházában lesz, a volt Han-gya-épületben (Dózsa György út 9. sz., III. emelet).

Kirándulás

Az Erdélyi Magyar Baloldal szervezésében november 18-án kirándulás lesz Nagyszebenbe és a Dumbrava-erdőben található Astra múzeumba. Feliratkozni a Dózsa György utca 9. szám alatt, az I. emeleten lehet, hétfőtől csütörtökig. Telefon: 0744-928-299.

Gézengúz gyermektáncosok

A Gézengúz játszóház táncosai várják a gyerekeket. A játékos néptánc- és népdaltanulásra hétfőnként kerül sor 17 órától kiskisulások (5–10 év), 18 órától óvodások (2–4 év) számára. Muzsikál Sinkó András és az Öves együttes. Helyszín: Studium Prospero Kulturális Központ, Forradalom utca 8. szám. Cserecipő szükséges.

Szombaton is dolgoznak a RAR-nál

A Gépjármű-nyilvántartó Hivatal év végéig minden szombaton fogadja az ügyfeleket. A RAR vezetősége azért hozta ezt az intézkedést, mert nagyon sokan fordulnak hozzájuk a Romániában újonnan bejegyzendő gépkocsik iratcsomójának összeállítása érdekében. Tehát november 4-én 8-14 óra között már fogadják az ügyfeleket. Az ügyfélfogadás szünetel ünnepnapokon, december 2-án, 23-án és 30-án. Az országos call-center 021/9672-es telefonszámán, továbbá a RAR-kirendeltségeknél tájékoztatják a gépkocsi-tulajdonosokat, online a www.rarom.ro honlapon lehet időpontot igényelni.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Módosultak a köztisztasági díjak

A Marosvásárhelyi Helyi Tanács idei szeptember 28-i 251-es számú határozatával a helyi köztisztasági díjak módosításáról döntött.

A hatályos előírások figyelembevételével és a Salubriserv Rt. kérésének eleget téve a marosvásárhelyi tanács a köztisztasági díjakra vonatkozó határozat második változatát fogadta el. Ezeket a díjakat a 2-es melléklet tartalmazza. A köztisztasági díjak a követ-

kezőképpen alakulnak: a lakótársulások és a családi házak esetében az egy lakóra számított havi köztisztasági díj 5,47 lej. A gazdasági egységeknek 84,14 lejbe kerül egy köbméternyi szeméttel elszállítás. A hulladékátvitel esetében egy tonnát 16 lej kell kifizetni. A tárolóeszközök fertőtlenítése 8,62 lejbe kerül. Az ezer négyzetméterenkénti gépi seprés 20,36, míg a kézi seprés 17,65 lejbe kerül. A lefolyók, áttereszek kitaraktatása ezer négyzetmé-

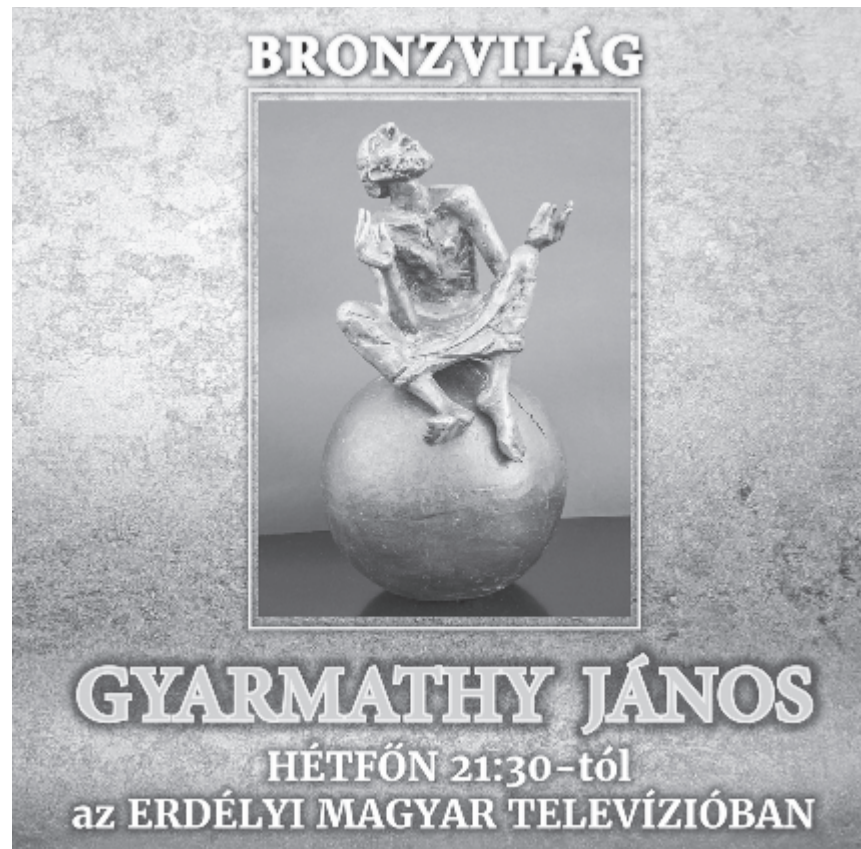
terenként 152 lej. Ezer négyzetméteren felület megtisztítása 11 lej. Ami az utcai szeméttel elszállítását illeti, ennek tonnájáért 180 lej számolnak fel. Az öntözésért, a gépi öntözésért, illetve a slagos mosásért 7,5 lej, 19 lej, illetve 30 lej kell fizetni. A gépesített hóeltakarításért óránként 176 és 285 lej közötti összeget számolnak fel.

A köztisztasági díjak teljes jegyzéke megtalálható a polgármesteri hivatal honlapján. (mezey)

Gyarmathy János kiállítása az ETV-ben

Az Erdélyi Magyar Televízió november 6-án, hétfőn 21:30-tól tűzi műsorra a Gyarmathy János marosvásárhelyi szobrászművész kiállításának megnyitóján készült filmet.

A műsorban helyet kap Markó Béla költő méltató beszéde, valamint Bogdán Zsolt színművész szavaltatai. Ugyanakkor látható lesz az összeállításban az ETV által készített, Gyarmathy János kisplasztikáit, köztéri szobrait bemutató két kisfilm is.

RENDEZVÉNYEK

Tanácskozás a fájdalomról

A Szent Balázs Alapítvány, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, a megyei tanács és a Studium-Prospero Alapítvány közreműködésével november 3–5. között orvosi konferenciát tartanak Fájdalom – a morfológiaitól a kezelésig címmel a marosvásárhelyi Kultúrpalotában. A konferencián hazai és külföldi szakemberek – orvosok, pszichológusok, lelkesek, szociológusok, jogászok, művészek – ismertetik, illetve mutatják be a fájdalom egy-egy részterületét. Minden érdeklődő részt vehet. A programról bővebben a www.szentbalazs.ro oldalon lehet tájékozódni, és ugyanoda lehet a jelentkezést is elküldeni.

Arany János versmondó vetélkedő

A Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület szervezésében Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére versmondó versenyre kerül sor a költő balladáiból V–VIII. és IX–XII. osztályos diákok számára. A verseny november 4-én, szombaton délelőtt 10 órakor zajlik a Studium Prospero Kulturális Központ marosvásárhelyi, Forradalom utca 8. szám alatti székhelyén. A díjazás 5-én, vasárnap 18 órakor lesz a Kultúrpalota Tükörtermében. A költőről Arany János muzsikája címmel Nagy Miklós Kund tart előadást, közreműködik Kilyén Ilka. A versenyre ma még lehet jelentkezni az olganaznan@hotmail.com e-mail-címen.

Történelmi előadás

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Maros megyei szervezete a Magyar Állampolgárok Klubja keretében november 8-án, szerdán 17 órától előadást szervez a marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Ház Szent Mihály termében. Meghívott vendég: dr. Vízi László Tamás történész, jogász, a Kodolányi János Főiskola tanszékvezető tanára. Az előadás címe: Egy erdélyi arisztokrata a magyar külügyek élén – Bánffy Miklós. Az előadásban szó lesz a trianoni kérdéskörrel, a nemzeti összetartozásról és Bánffy Miklós munkásságáról.

Pszichiátriai, pszichoterápiás és gyermeksebészeti előadások

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészeti Egyesület november 7–9. között továbbképző tanfolyamokat szervez. Előadók: dr. Tényi Tamás, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikájának egyetemi tanára és dr. Vástyán Attila, a Pécsi Tudományegyetem ÁOK Gyermekgyógyászati sebészeti osztályának egyetemi docense. A kedden, szerdán és csütörtökön 16-20 óra között elhangzó előadások témái többek között a pszichiátria és pszichoterápia modern irányzatai, a szkizofrenia, melankólia és kreativitás, agresszió-pszichózis-intervenció, mentális retardáció. A gyermeksebészeti előadások tematikája: az ajak- és szájpadlás- és hasadékok kezelése, szemlélet- és gyakorlatváltás a gyermekkori vizeletinkontinencia komplex kezelésében, tompa hasi sérülések, újszülöttsebészet, onkológiai sebészet.

MORANI SECURITY KFT.

– Brassó, Lanurilor utca 1. szám –

alkalmaz

Brassó, Seben, Maros megyébe, Csíkszeredába, Kovásznára, Sepsiszentgyörgyre

– DISZPÉCSERT

– BIZTONSÁGI ÓRÓKET

– INTERVENCIÓS ÜGYNÖKÖKET

Motiváló bérezés!

Részletek a következő telefonszámokon:

0744-658-359, 0737-554-556,
0268-440-346

Önéletrajzokat e-mailen fogadjuk:

moranisecurity@hotmail.com

642357800052

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Tartózkodtak az egészségügyi törvénymódosítás megszavazásától Törvényfolyoztatás és csapdái

Az új egészségügyi törvénytervezet pozitív és negatív vetületeiről, az RMDSZ új körzeti elnökségéről és az átszervezés folyamatáról tartott sajtótájékoztatót csütörtökön dr. Vass Levente parlamenti képviselő.

Szer Pálosy Piroska

Amint felvezetőjében hangsúlyozta, a parlament egészségügyi bizottságának titkári és a marosvásárhelyi RMDSZ elnöki minőségében hívta össze a sajtó képviselőit. Az RMDSZ-frakció tartózkodott a 2006. évi 95-ös törvényt módosító 46-os számú törvénytervezet javaslatának elfogadásától, mint kifejtette, a javaslatcsomag bizonyos cikkelyei visszaélésekre adhatnak lehetőséget.

Dr. Vass Levente urológus szakorvosként is elemezte a jelenleg érvényben lévő törvényt, amely helyett egy új törvényre lenne szükség, mivel a több mint ezer módosítást „szenvetett” törvénnyel az egészségügyi ellátást csak foltozgatják, ahelyett, hogy érdemlegesen megoldanák az ország egészségügyi ellátását. A parlament egészségügyi bizottságának titkáráként minden egyes pont tárgyalásánál aktívan részt vett és kifejtette véleményét azokkal a javaslatokkal kapcsolatosan, amelyek tovább bonyolítanák az egészségügyi ellátást. A szakember a módosító javaslatok között pozitívként említette a sürgősségi osztályok egészségügyi minisztériumi finanszírozásának kiterjesztését, melynek nyomán 15–20 %-kal emelkedne az elszámolható költségek mértéke. A módosító javaslat szerint pozitívum, hogy az RMDSZ javaslatára kivették a sürgősségi kórház megnevezést, ezáltal olyan egészségügyi intézmények is részesülhetnek a sürgősségi ellátás költségeinek állami finanszírozásából, amelyek működtetnek ilyen szolgáltatást (a megyei klinika, a dicsőszentmártoni, szászrégeni, udvarhelyi stb. kórházak), megnevezésükben azonban nincs feltüntetve a sürgősségi ellátás. A képviselő elmondása szerint eddig is létezett állami finanszírozás, de bonyolult adminisztratív utat járt be, mire az egészségügyi intézmények részesülhettek belőle.

A nyugdíjkorhatárt is kitolnák

Beláthatatlan következményeket vonhat maga után az említett 46-os törvényjavaslat, amely révén egészségügyi intézmények összeolvadhatnak megtartva eredeti akkreditációjukat. Mint jelezte, az adminisztratív eljárás csökkentése mellett bizonyos osztályok áthelyezése, azok működtetése átláthatatlanná válhat. A magánkórházak létesítéséhez szükséges engedélyeknek a módosító javaslat szerint hat hónapon belüli kiadása ugyancsak kiszámíthatatlan lehet, ugyanakkor nem oldja meg a magán- és közszférában működő egészségügyi intézmények közötti „betegátvitel” sem.

Az orvosok nyugdíjazása is változna a tervezet szerint, a 65 éves életkort kitolnák 67 évre. A javaslat olyan településeken életképes, ahol orvoshiány van, az egyetemi központokban azonban, ahol túlkínálat mutatkozik, a fiatalabb generáció háttérbe szorítását eredményezné az a javaslat, amely évente leadott kérésre az egyetemi tanárok nyugdíjazását 70 évről 75 évre módosítaná. A képviselő szerint a törvénymódosításnak ez a cikkelye megkérdőjelezi, hogy vajon „nem-e a hatalom konzerválását célozzák vele.” Az orvoskollégium működésének tervezetét támogatta, mint jelezte, az országban aktív orvosok nyilvántartása is a kollégium feladatkörébe tartozna. A megyei egészségügyi biztosító pénztárak vezetőségének javadalmazására tett javaslatot azonban irreálisnak véli. Mint kifejtette, az egészségügy jelenlegi helyzetében az országos egészségbiztosító főigazgatójának a fizetésemelésén kívül indokolatlan a negyvenkét biztosítóház négyszázhatvan alkalmazottjának tíz százalék fölötti béremelést eszközölni.

Folyik az átszervezés

A marosvásárhelyi RMDSZ elnökeként dr. Vass Levente az átszervezéssel kapcsolatos információkat is nyilvánosságra hozta a sajtó képviselői révén. Mint hangsúlyozta, folytatják a megkezdett átszervezést és reményeik szerint decemberig sikerül befejezni. Amint elmondta, a marosvásárhelyi körzetek elnökeinek megválasztására tett javaslatokat, így kilenc lehetséges körzeti elnök nevét is említette.

Tüntettek a családorvosok

Fotó: Nagy Tibor

Országsszerte tüntettek a családorvosok és a páciensek a romániai egészségügyi rendszer jelenlegi helyzete miatt. A családorvosok az egészségügyi rendszer alulfinanszírozottsága miatt elégedetlenek, valamint amiatt, hogy nem tudják optimális körülmények között gyakorolni szakmájukat.

A Háziorvosok Országos Társaságának (SNMF) alelnöke, Sandra Alexiu sajtótájékoztató keretében elmondta, az országban minden egészségbiztosítási pénztár és prefektúra előtt tüntettek.

A tiltakozók beadványt nyújtottak be, amelyben részletezik követeléseiket, amelyek teljesítése jobbá tenné az alapszintű orvosi ellátást.

A családorvosok elégedetlenek az egészségügyi rendszerben tapasztalt egyenlőtlen költségvetés-elosztással, a rendszerben tapasztalható bürokráciával, valamint azt követelik, hogy

ismerjék el a családorvosok fontosságát az egészségügyi rendszerben és az orvosok, páciensek alkotmányos jogait.

A családorvosok nehezményezik azt is, hogy gyakorlatilag az egészségbiztosító pénztár adminisztrátorai lettek, a beteg pedig „labda” a rendszerben, akit egyik orvostól a másikhoz küldözgetnek különböző papírokkal, ez pedig súlyosan befolyásolja a családorvos-páciens közötti kapcsolatot.

A SNMF felmérése alapján 2030-ig háromból két állampolgár családorvosi ellátás nélkül maradhat, ugyanis az ország lakossága öregszik, ezzel együtt pedig nő a megbetegedések aránya is, ami gazdasági és társadalmi szempontból megterheli az országot.

A családorvosok arra is felhívják a figyelmet, hogy nagyon sok családorvos hagyja el az egészségügyi rendszert, nyugdíjazás, kivándorlás vagy egyéb okok miatt, ez pedig a rendszer összeomlásához vezethet, ha nem oldják meg a hatóságok ezt a problémát. (Agerpres)

Ország – világ

Jöhetnek a Patriotok

Megkapta szerdán a védelmi minisztérium az Amerikai Egyesült Államok kormányának jóváhagyó levelét az első Patriot rakétavédelmi üteg megvásárlásával kapcsolatban. A tárca közleménye szerint ez lesz az első abból a hét Patriot-ütegből, amelynek a megvásárlását tervezi az ország, összesen mintegy 3,9 milliárd dollárért. Az első Patriot-üteg – amelyre a jóváhagyó levél vonatkozik – 764,78 millió dollárba kerül, az erről szóló szerződést év végéig írják alá, miután a parlament jóváhagyja a vonatkozó törvénytervezetet. A védelmi tárca közleménye rámutat, Románia a 3+ konfigurációjú rakétavédelmi rendszert vásárolja meg, amely jelenleg a legkorszerűbbnek számít a piacon. „Románia védelmének erősítésére és a regionális fenyegetések elrettentésére fogja használni a Patriot rakétavédelmi rendszert” – mutat még rá a minisztérium közleménye. (Agerpres)

Listavezetők vagyunk ingatlanbirtoklásban

Németországban a legalacsonyabb és Romániában a legmagasabb a saját tulajdonú lakóingatlanok aránya az Európai Unióban az Eurostat felmérése szerint. Az unió statisztikai hivatalának csütörtökön közzétett adatai alapján a lakóingatlan-tulajdonosok aránya a lakosokon belül 2016-ban Romániában volt a legnagyobb, elérte a 96 százalékot. Romániát 90,3 százalékkal Litvánia követi, majd 90,1 százalékkal Horvátország, 89,5 százalékkal Szlovákia és 86,3 százalékkal Magyarország következnek. A lista végén Németország és Ausztria áll, a németek 51,7 százaléka, az osztrákok 55 százaléka lakott saját tulajdonú otthonban. Az EU egészében a lakosok 69,3 százaléka élt saját lakóingatlanban. A lakosság 57,5 százaléka önálló házakban élt, ezen belül a legtöbben, 92,5 százalék Írországban és 84,8 százalék Nagy-Britanniában. (MTI)

Védelminiszter-váltás Nagy-Britanniában

Gavin Williamsont nevezte ki védelmi miniszterrel csütörtökön Theresa May brit miniszterelnök. Williamsont Sir Michael Fallon előző este jelentette be váratlanul lemondását, azzal az indokkal, hogy korábban a jelenlegi etikai normáknak „nem megfelelő magatartást” tanúsított. Gavin Williamson eddig a Chief Whip tisztségét töltötte be. A brit parlamenti rendszer e sajátos hivatalának mindenkor vezetője felelős a jelenléti és a szavazási fegyelm fenntartásáért a kormánypárt alsóházi frakciójában, szankcionálási jogkörökkel. A tisztség betöltője egyben a kabinet tagja is. Michael Fallon, aki három és fél évig állt a védelmi minisztérium élén, nem részletezte lemondásának pontos okát, de a héten megerősítette azokat a sajtóértesüléseket, hogy 15 évvel ezelőtt egy rendezvényen „nem helyénvaló módon” érintette meg egy újságíró tédjét. (MTI)

A vihar szele

(Folytatás az 1. oldalról)

kifizetik őket esti tévémesékkel. De azt senki nem tudja garantálni, hogy a magánszférában ezzel a szabályváltozással több százezer, egylegöre minimálbér felett kereső ember számára ne drasztikus bércsökkenést hozzon az új esztendő. Ezt csak egyféle módon lehetne biztosan elkerülni: államosítással, de az még az ilyen vállalkozó kedvű kormányzat számára sem járható út.

A szakszervezeti szövetségek mellett a családorvosok is megelégték a kormány áldásos tevékenységét és az egészségügyi rendszert bénító krónikus pénzhiányt, sőt, még az elnök is felébredt álmából. Tegnap az eddigi nyilatkozataihoz képest szokatlan vehemenciával ment neki a kormány adóreformterveinek, az éles hang talán azt próbálja leplezni, hogy a nyári kormányváltás óta sokkal gyakrabban kellett volna reagálnia a kabinet gazdasági átokfutására. De jobb későn, mint soha, főleg, hogy adatokkal megfelelően alátámasztott volt az államfői üzenet. Kérdés, hogy a fokozódó nyomás alá kerülő kormányzat hajlandó-e visszalépni átláthatóan ki nem dolgozott, széles rétegek számára azonnali, de a gazdasági kockázatok révén minden adófizetőnek komoly csapást jelenthető terveitől. Ugyan az eddigiek alapján nem eszből került a legtöbb a tarsolyba, de az engedés nem csak a választóik érdekében lenne okos húzás. E „reformok” nyomán a szenvedésből nem csak a szamaraknak jutna ki.

Új kardiológiai intenzív osztály Az életmentés szolgálatában

Tegnap ünnepélyes körülmények között mutatták be a meghívottaknak a megyei sürgősségi kórház kardiológiai klinikájának újonnan kialakított intenzív osztályát (USTAC), ahol a kritikus helyzetben levő szívbetegnek állandó intenzív terápiás felügyeletét és ellátását végzik.

A koronáriaörszövel teljes lett a klinika szerkezete, ugyanis az intervencionális kardiológiai beavatkozásokon átesett szívinfarktusos és más súlyos állapotban levő szívbetegeket többé nem kell az intenzív terápiás klinikán kezelni, ahol ki vannak téve a különböző fertőzéseknek, és nem tudnak olyan állandó kardiológiai szakfelügyeletet biztosítani, mint az új egységben.

A tízágas részleg mind felszereltségében, mind berendezésében európai viszonylatban is a legmagasabb színvonalat képviseli – hangsúlyozta bevezető szavaiban dr. Benedek Theodora klinikavezető egyetemi tanár. Dr. Benedek Imre professzor régi álma valósult meg a két egymásba nyíló kórterem kialakításával, ahol a jól kigondolt algoritmus szerint az intenzív terápiát második szakként elsajátított vagy most tanuló kardiológus orvosok látják el a betegeket.

A 3.187.000 lejes beruházás, amelyből 1.890.000 lejt a kórház, a többit az egészségügyi tárca fedezett, eleget tesz annak a már öt évvel ezelőtt megszületett miniszeri rendeletnek, amely az első kategóriás megyei sürgősségi kórházakban kötelezővé tette a kritikus helyzetben levő szívbeteg intenzív terápiás felügyeletét biztosító osztályok kialakítását. Hasonlóképpen az agyi infarktusos betegek esetében, így egy 19 ágas intenzív terápiás osztályt a megyei sürgősségi kórház neurológiai klinikáján is kialakítottak 793.000 lejes beruházással – mondta Claudiu Puia, a kórház men-

dzsere. A beruházás értékének nagyobbik részét szintén a kórház fedezte. Azt is hozzátette, hogy a kardiológiai intenzív osztályt nem sikerült korszerű ágyakkal is ellátni, ezért Benedek professzor vásárolta meg az ágyakat, de kicserélik, amint mód lesz rá – ígérte. A menedzser elégedetten nyugtázta, hogy az utolsó három és fél évben mindent megtett a kórház felszereltségének a bővítéséért.

– Azt is megvalósítottam, amit 35 évesen, amikor a kórházba kerültem, álmodni sem mertem, de ehhez óriási erőfeszítésre, a gáncsoskodások legyőzésére volt szükség, mert a kardiológiát mindig ellenzékbe kényszerítették – jegyezte meg Benedek professzor. Ezúttal is négy hónapot várt, hogy az osztály színvonalának megfelelő ágyakat kapjon, amit végül ő maga vásárolt meg. Egy műszív-műtűdőre lenne még szükség, hogy teljes legyen a betegek ellátása – tette hozzá.

A sajtótájékoztatón bemutatták a kórház hetedik emeletén levő intenzív terápiás osztályt, ahol az elegáns, új berendezés mellett mindentudó monitorok jelzik a beteg állapotát, automata adagolók biztosítják a szükséges infúziós gyógyszereket, és az ágyak között van a lélegeztetőgép is. Az orvosi felügyeletet a központi képernyő segítségével a nap 24 órájában folyamatosan biztosítják, és az sem mellékes, hogy a nagy ablakokon át szép kilátás nyílik a városra. A legnagyobb nyereség viszont az lesz, hogy az új osztály létrejöttével tovább fog csökkenni az elhalálozások száma.

A megvalósítást értékelték a meghívottak, dr. László Attila, a szenátus egészségügyi bizottságának elnöke, Bíró Rodica, a megyei egészségügyi bizottság elnöke, valamint Marosvásárhely két alpolgármestere és mások. (bodolai)

Fotó: Bodolai Gyöngyi

Sztrájkra készülnek a szakszervezetek

Tiltkoznak a nagy szakszervezeti szövetségek a társadalombiztosítási rendszer tervezett reformja ellen: a CNSLR Frăția szakszervezeti tömörülés csütörtökön megkezdte az általános sztrájkhoz szükséges előkészületeket, az Alfa Kartell pedig a munkügyi miniszter lemondását követeli, és az államfőt kérte fel, közvetítsen a kormány és a szakszervezetek vitájában.

Az érdekvédelmi szervezetek elégedetlenek azzal, hogy a szociál-liberális kormány a jövő év elejétől a munkavállalókra akarja áthárítani a társadalombiztosítási járulékokat, amelyek egy része jelenleg a munkáltatót terheli.

A CNSLR Frăția úgy véli, hogy a kormány adó- és járulékpolitikája a versenyszférában a bérek csökkenéséhez vezet, vagy munkahelyek megszűnését eredményezi, a szociáldemokraták választási kampányában beígért – és az új közalkalmazotti bértörvény által azóta előirányzott – béremelésekből semmi sem marad, ha a kormány nagyobb járulékfizetési

kötelezettséggel terheli a megemelt bruttó béreket.

A CNSLR Frăția aláírásgyűjtést kezd félmillió tagja körében az általános munkabeszüntetés meghirdetéséhez, amely az energetikai, vegyipari, távközlési, közlekedési, bútorgépipari ágazatokat, valamint a közoktatást, egészségügyet és közüzemigazgatást érintheti.

A több mint 800 ezer tagot tömörítő Alfa Kartell nyílt levelet intézett szerdán Klaus Johannishoz, amelyben arra kéri az államfőt, alkotmányos közvetítői szerepének megfelelően ültesse tárgyalóasztalhoz a kormányt és koalíciós pártokat, a munkáltatói szövetségeket, szakszervezeteket.

A szakszervezeti szövetség Lia Olguța Vasilescu munkaügyi miniszter lemondását követeli, a munkavállalókkal szemben tanúsított állítólagos „feudális” gondolkodásmódja és szociális érzéketlensége miatt. A tárcavezető a szakszervezetekkel folytatott megbeszélését követően azt mondta az Alfa Kartell vezetőjéről, aki a nettó bérek csökkenését vetítette előre, hogy meg kellene tanul-

nia számolni. Jelenleg a munkavállalók bruttó fizetéséből 16,5 százalék társadalombiztosítási járulékot vonnak le, amely felett a munkáltatónak is be kell fizetnie a bruttó bér 22,75 százalékának megfelelő tb-járulékot.

A kormány jövő évtől egyedül a munkavállaló bruttó fizetését akarja megterhelni 35 százalékos tb-járulékkal, míg a munkáltatónak ezenfelül csak a bruttó bér 2,25 százalékának megfelelő összeget kell befizetnie a munkabiztosítási alapba.

A jövedelemadó a jelenlegi 16-ról 10 százalékra csökkenne januártól. Azt a kormány is elismeri, hogy ilyen körülmények között a munkáltatóknak mintegy 20 százalékkal meg kellene emelni a bruttó béreket ahhoz, hogy az alkalmazott nettó jövedelme ne csökkenjen, erre azonban nem lehet törvénnyel kényszeríteni őket.

A tervezett adó- és járulékkintézkedésekről sürgősségi kormányrendeletet akar elfogadni a kormány többség, kevesebb mint két hónappal tervezett hatályba lépésük előtt. (MTI)

Példaértékű összefogás

(Folytatás az 1. oldalról)

és gázvezetékeket, az öltözői bútorzatot, új fűtésrendszert szereltek, biztonsági rendszert építettek ki, térfigyelő kamerákkal látták el az épület környékét.

Több mint húsz marosvásárhelyi és Maros megyei vállalkozó karolta fel a kezdeményezést, építőanyagot, illetve munkaerőt biztosítottak, ugyanakkor 353 magánszemély anyagi hozzájárulásának is köszönhető, hogy az öltözőben végre civilizált körülmények várják a sportoló diákokat. – Külföldön élő, főként volt bolyais diákok is adományoztak kisebb-nagyobb összegeket, éreztük az összefogást, azt, hogy a Bolyai-szellemiség elevenen él – jegyezte meg.

Mint megtudtuk, a terv nem zárult le, a gyűjtés folytatódik, hiszen el szeretnék kezdeni a pályák felújítását is. Szathmáry Zsolt kifejtette, az atlétikapálya is korszerűsítésre szorul, a kézilabda- és a kis focipályát aszfaltolni kellene. A tervek készen vannak, ez viszont a jelenleginél jóval nagyobb beruházás, több mint 150 ezer euróra van szükség, ezért valószínűleg rendre tudják csak megvalósítani. Rövid távon a pálya világitását szeretnék korszerűsíteni.

A tegnapi ünnepélyes átadáson Mátéfi István, a Bolyai Farkas Líceum igazgatója elismeréssel szövelt a vásárhelyi közösség, illetve az

egykori bolyais diákok összefogásáról. Mint mondta, az elmúlt évtizedekben számos sportoló vette igénybe ezt a pályát, és a jelenlegi diákok megérdemlik, hogy korszerű körülmények között sportolhassanak. Benedek Zsolt, a Református Kollégium igazgatója hangsúlyozta, a kezdeményezésnek sikerült példaértékű módon összekovácsolni a vásárhelyi magyar közösséget, Vásárhelyi bebizonyította, hogy szükség esetén össze tud fogni a gyerekek érdekében. Az ünnepi eseményen jelen volt Csiki Zsolt, a Szász Adalbert Sportliceum igazgatója is, hiszen az általa vezetett intézmény diákjainak az atlétikaedzése a Bolyai sportpályán zajlanak. Az intézményvezető szintén az összefogás jelentőségét hangsúlyozta.

Borka Balázs Attila, a Bolyai Kollégium Alapítvány elnöke rámutatott, ez az első lépés volt, folytatni kell a munkát. Az erre a célra létrehozott Bolyai Sportpálya S.O.S. Facebook-csoportnak négyezer követője van, ha mindenik csupán tíz eurót adományozna, könnyen összegyűlné a szükséges összeg.

Nyulas Bernát, a Fomco cég vezérigazgatója kiemelte, az anyagi támogatás mellett szükség volt ötletekre és egy lelkes csapatra, amely kitartóan véghezvitte a tervet.

A labdarúgó 1. liga 17. fordulójának televíziós közvetítési rendje

November 3., péntek:

- * 18.00 óra: Botoșani FC – Voluntari FC
- * 20.45 óra: Astra Giurgiu – USK Craiova

November 4., szombat:

- * 18.00 óra: Konstancai Viitorul – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK
- * 20.45 óra: Medgyesi Gaz Metan – Bukaresti Dinamo

November 5., vasárnap:

- * 18.00 óra: Kolozsvári CFR – Jászvásári CSM Politehnica
- * 20.45 óra: Bukaresti FCSB – Concordia Chiajna

November 6., hétfő:

- * 20.45 óra: Bukaresti Juventus – Temesvári Poli ACS

Valamennyi mérkőzést élőben közvetíti a DigiSport, a Telekom Sport és a Look TV/Plus.

Hétvégi sportműsor

LABDARÚGÁS. A 2. ligás bajnokság 15. fordulójában, szombaton 11 órától: Dunărea Călărași – Marosvásárhelyi ASA.

A 3. liga V. csoportjának 11. fordulójában, ma 14 órától: Radnót SK – Kolozsvári Sănătatea; szombaton 14 órától: Szászrégeni Avântul – Dési Unirea.

A Maros megyei 4. liga 11. fordulójában, ma 15 órától: Marosvásárhelyi Athletic – Názánfalva (meggyesfalvi pálya); szombaton 11 órától: Marosludas – Dicsőszentmártoni Unirea Tricolor, Nagysármás – Marosoroszfalu, Marosvásárhelyi Gaz Metan – Nyárádszereda (meggyesfalvi pálya), Mezöméhes – Szováta, Nyárádtő – Kutyfalva, Ákosfalva – Marosvásárhelyi MSE.

A női 1. liga 7. fordulójában, vasárnap 11 órától: Real Craiova – Marosvásárhelyi ASA.

KOSÁRLABDA. A férfi Nemzeti Liga 5. fordulójában, szombaton 19.45 órai kezdettel: Kolozsvári U – Marosvásárhelyi Maros KK (TV: DigiSport 3)

RÖPLABDA. A női A1 osztályú bajnokság 4. fordulójában, szombaton 18 órától: Târgoviște CSM – Marosvásárhelyi Medicina CSU.

KÉZILABDA. A női A osztályú bajnokság B csoportjának 8. fordulójában, szombaton 12 órától: Nagybányai Minaur – Marosvásárhelyi Mușeșul; 14 órától: Dacia Mioveni – Marosvásárhelyi Olimpic.

A férfi A osztályú bajnokság B csoportjának 7. fordulójában: Segesvári HCM – Szatmárnémeti ADEP (vasárnap, 18 óra, Radu Voina csarnok); Resicabányai Școlar CSM – Segesvári Kiválósági Központ (vasárnap, 11 óra).

SZÍNES VILÁG

XIII. évf. 44. (590.) szám, 2017. november 3., péntek

Szerkeszti: Antalfi Imola

„Örök állandóságú emléke van néki”

A marosvásárhelyi református temető orvos-sírhajai

Ötvös József

Merész álommal vezetem be ezt a könyvismertetőt: valami újraindult. Egész konkrétan megfogalmazva: újraindult Marosvásárhely – talán – leggazdagabb tárgyi, történelmi múltjának feltérképezése és fölmutatása. Még egyfajta jelképes és családi vonatkozása is van az újraindulás szó használatának: harminc évvel ezelőtt egyszerű kivitelezésben megjelent egy úttörő és azóta nélkülözhetetlen könyv, *A Marosvásárhelyi Református Temető 1988-ban* – szerkesztette Csekme István nyugalmazott tanár. A mostani könyv első lapján olvasható: „Nagy tisztelettel és szeretettel ajánljuk ezt a könyvet Csekme István emlékére. A szerzők”. A szerzők egyikét pedig úgy hívják: dr. Kiss Csekme Márta. Igen, az apa által elkészített temetői katasztert, a református temető bemutatását lánya folytatja.

Mielőtt rátérnék a könyv részletes ismertetésére, hadd említsek meg két fontos üzenetet. Ezt a könyvet orvosok állították össze a marosvásárhelyi református temetőben található orvossírok összegyűjtésével. Elgondolom, ha ebből a példából ihletet és elkötelezettséget merítve elkészül majd a színesek és művészek sírhajainak összeírása, aztán az ügyvédek és tanárok, papok és mérnökök nyughelyeinek feltérképezése, talán akkor szembesülünk igazán, és ismerjük meg jobban városunk gazdag múltját.

Második megjegyzésem ugyan személyes, de nagyon sokan így vagy hasonlóan élik meg: általában hármas kapcsolatunk van az orvosokkal, orvosokkal. Vannak személyes ismerőseink, akiknek hozzáállását, tudását mi is tapasztaltuk. Ezért ők egy kicsit saját halottaink. Mellettük vannak nevek, akikről tudtuk, orvosok, orvosprofesszorok, és akik által gazdagabb lett ez a város, városunk.

Rég nem látott ilyen népes közönséget a Vártemplom gótikus terme, mint azon a könyvbemutatón, amelyen *A marosvásárhelyi református temető orvos-sírhajai* című könyvet ajánlották az érdeklődők figyelmébe. A szép színes kiadvány a Studium Kiadó gondozásában jelent meg a magyar kormány, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Allamtitkársága és a Bethlen Gábor Alap támogatásával – számolt be a megnyitón dr. Kiss Csekme Márta, aki elmondta, hogy az első ötven példány után, a nagy érdeklődésre való tekintettel, hamarosan újabb köteteket nyomtatnak. Dr. Péterffy Árpád szívsebész professzor felkérésére, aki édesapja, Csekme István tanár könyvét állította példaként, 225 orvost azonosítottak 212 sírban.

A Debrecenben élő dr. Péterffy Árpád professzor, akitől az ötlet származik, és aki a történelmi áttekintőt írta az erdélyi orvostudomány történetéről, diák- és egyetemi éveire, volt osztályfőnöke, Csekme István történelemtanárára, kiváló egyetemi professzoraira emlékezett. A sírok azonosításában, a kutatómunkában Péterffy Attila távközlési mérnök volt Kiss Csekme Márta segítőtársa, és ő készítette a könyvet illusztráló fényképeket is. A könyv műszaki szerkesztője Haáz Vince. A kiadó nevében *Karácsonyi József Lehel* köszöntötte a szerzőket. A kötetet Ötvös József nyugalmazott lelkipásztor méltatta, ezt olvashatják az alábbiakban. (b.)

Végül ismeretlen nevek, amelyekkel most találkozunk először, de jó és szükséges nevük, emléküket megemlítem.

Több ez a könyv adósság törlesztésénél, mivel a Bernády-korszak után igazi lendületet ennek a városnak az orvosi egyetem létrejötte és működése adott, s ennek az egykor európai szintű egyetemi oktatásnak tudós szakemberei, hűséges professzorai nyugszának a református – és a többi marosvásárhelyi – temetőben.

Van egy régi mondás: minden temetéssel szegényebb lesz az élet és gazdagabb lesz a temető. Jelen esetünkben nagyon igazza vált ez a népi bölcsesség. Az erdélyi magyar orvostudomány marosvásárhelyi megjelenésével, hét évtizedes szolgálatával gazdagabb lett városunk élete és ugyanakkor városunk temetője is.

Eredeti, nagyon is eredeti könyvet tett le az asztalra a három szerző. Jó minőségű, színes fényképek színvonalas albuma. Ugyanakkor sok helyen lexikonszerű rövid életrajzok, vagy éppen olyan nevek, akikről semmit sem tudtak meg, de méltatlan lett volna őket, síremléküket kihagyni.

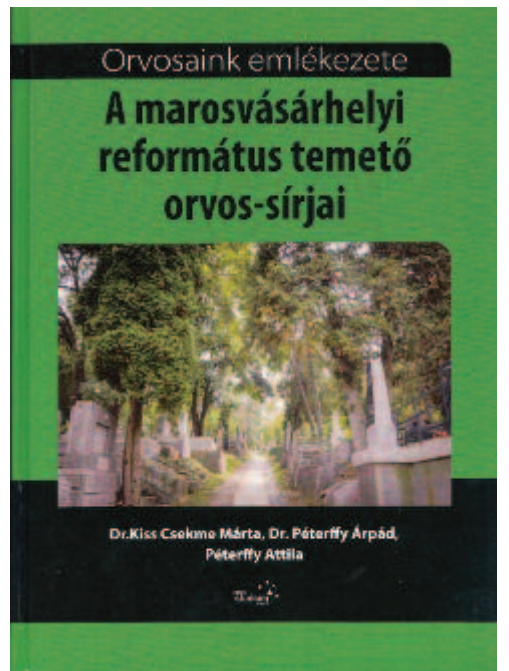
Nem szívesen emelek ki neveket, hiszen ez – akarva, akaratlanul – részrehajlásnak tűnne. Az elhangzó orvosnevek példaként és a könyv értékének hitelességeként jelennek meg. Szakszerűen, ábécésorrendbe szedve, két-százal is több orvos neve olvasható és sírköve látható a százoldalas kiadványban, köztük Marosvásárhely történelmének emblemikus személyiségei. Már a második oldalon ott találjuk Antal Lászlót, aki Antal János püspök fia, az itteni református egyház főgondnoka, és Tolnai Lajos író, pap egyik vagy talán legnagyobb ellenfele volt.

Bizony nem egy legendává vált, nagyszerű ember, gyógyító orvos emléke jelenik meg: Czako József doktor, aki a jeddi Nagy Mihály szívéből műtötte ki az oda bekerült

varrótűt, Gecse Dániel, akiről egykor utcát, ma szakkollégiumot neveztek el, és aki a marosvásárhelyi Emberszereteti Intézet alapítója volt.

A könyvben a leghosszabb életrajz a kibédi Mátyus Istváné, aki 44 évig volt itt orvos az 1700-as években, s aki kibédi lófő székely családból indulva Mária Terézia császárnőtől kap nemesi rangot, s lesz Küküllő és Maros-szék főorvosa. Nemcsak az övét, hanem sok más orvos nevét ott találjuk az Aranka György-féle Nyelvmívelő Társaság vagy később a Kemény Zsigmond Társaság tagjai között, mert ők nemcsak gyógyítottak, hanem a város szellemi, kulturális életének részei is voltak.

A szerzők alázattal elismerik, nem teljes a könyv, nem is lehet. Talán már holnap, holnapután jelentkezik valaki, mert kimaradt az

ismerőse, hozzátartozója. Egy kicsit ez is a célja egy ilyen kiadványnak: felrészni, megmozgatni a várost, a közösséget, hogy együtt, közösen ápoljuk értékeinket.

Végül hadd osszam meg olvasmányélményemet. Először a színes felvételeken meglevő temető „fogott meg”. Hetente-kéthetente szolgálataim miatt elmentem a sírok között, de igazán most láttam meg, fedeztem fel: gazdag történelmi múlt részesei voltunk/vagyunk. Aztán születési helyek, egyetemi tanulmányok, majd szolgálati helység neve által egyre inkább kitágult előttem a világ: egész Erdély, a Kárpát-medence és végül Európa, hiszen Budapestben, Bécsben, Göttingenben, Párizsban végzett orvosok jöttek vissza ebbe a sorsüldözött Erdélyországba, s szép emberszereteti szolgálatuk, életmentő hivatásuk után tértek itt örök nyugalomra. Talán mindenik sírköve belevészhettek volna a kibédi dr. Péterffy Pál sírkövén olvasható hálasort: „a nép áldása kísérté sírba”.

Kárpát-medencei, összmagyar, erdélyi és leginkább marosvásárhelyi történelem egy képes darabját tárja elénk ez a könyv. Sokat lehetne idézni belőle, itt most csak egyetlen képet villantok föl értékéből: dr. Szotyori József életútját, amelyet – szégyenemre – eddig nem ismertem. 1767-ben született Nagyeneden, volt szolgadiák, tanult Bécsben, élete végéig (1833) Marosvásárhelyen volt orvos, és 1812-ben ő alapította meg a Kövecses utcában az első polgári kórházat. Barátja volt Bolyai Farkas, Teleki Sámuel, Gecse Dániel. Megragadóan szép és egyedi sírkövének utolsó soraival zárom ezt a könyvismertetőt: „baráti szeretetnek ’s közzé eránti buzgóságnak is szép példája volt. Kétség kívül örök állandóságú emléke van néki ön tetteiből készítve az Isten és emberiség előtt”.

*

Ezekkel a szavakkal köszönjük meg dr. Kiss Csekme Márta munkáját, amikor közel ötszáz napig másképpen volt „szolgálatos orvos”, dr. Péterffy Árpád és Péterffy Attila hozzájárulását, a Studium Alapítvány színvonalas munkáját, és – merészen álmodok tovább: ez a munka orvosokkal és nem orvosokkal folytatódik tovább.

Úgy gondolom, a legszebb virágnál is színesebb, a legnagyobb gyertyánál is fényesebb emléket, ajándékot tettek le most halottak napjára a református temetőben.

A természet kalendáriumuma (CCLXXIX.)

Kiss Székely Zoltán

*Most gyűjtsd a fényt. Magas hegyekre menj,
ahol kékebb és ragyogóbb a menny.*

*A lelkedet csűr-szélességre tárd
és kéve-számra szedd a napsugárt.*

*Azt is, amit a nap búcsúzáva ont,
ha arany küllőt vet a horizont,*

*s ott is, hol késő délutánokon
még megragyo g fém sárga lombokon.*

Áprily Lajos Kődös évszak előtti tanácsával indulok novemberi első sétámra. Tarts velem, kedves Olvasóm!

*Sietni kell. Egy nap leszáll a köd
és szűkre fogja szemhatár-köröd.*

*S egy éj is jön, mely csillagfényt sem ad,
s évmilliókig nem lesz sugarad.*

Noszogatás? Segélykérés? Vagy csak őszi sóhaj?

110 éve, 1906. november 3-án született meg a segélykérő morzekód, a tititi-tátátá-tititi, vagyis az S.O.S. A segélykérés általános morzekódját a berlini Nemzetközi Rádiótávírási Egyezmény fogadta el. Azért ezt a jelet találták megfelelőnek, mert nagyon könnyű Morse-távíróval leadni. Csupán a véletlen műve, hogy S.O.S.-ként fordítható le. Számos magyarázat született később az S.O.S. értelmezésére: Save Our Souls – Mentsétek meg lelkeinket; Save Our Ship – Mentsétek meg a hajónkat; Stop Other Signals – Szüntessetek be minden más jelzést; Send Our Savior – Küldjétek a megmentőnket. A vészjelet először 1909-ben, az Azori-szigeteknél bajba jutott Slavonia hajó használta, és ennek köszönhetően a fedélzeten lévő összes utast kimenekítette a közelben elhaladó két utasszállító, a Prinzess Irene és a Batavia. Azonban az S.O.S. segélyhívás csak a Titanic

1912-es katasztrófája után vált általánosan használttá. Az első segélykérő jel valójában nem is az S.O.S. volt, hanem a Marconi Társaság által használt C.Q.D. A C.Q. a hajók általános riasztási jele, a D. pedig a danger vagy distress (veszély, baj) szót rövidítette. Ezt változtatták meg 1906-ban az S.O.S.-re.

60 éve, 1957. november 3-án a Szovjetunió Föld körüli pályára állította a Szputnyik-2 műholdat, fedélzetén Lajkával. Emlékszem, milyen óriási hír volt az űrkorszak kezdetén. A második űreszköz, és az első, amely egy élőlényt vitt magával. Lajka – eredeti nevén Kudrjavka – egy 6 kg-os nőstény terrier volt. Az első űrutas biztonságos visszajuttatására a Földre akkor még nem volt lehetőség, így a tervek szerint Lajkát elaltatták volna 10 nap után, de – amint 2002 októberében orosz források nyilvánosságra hozták – néhány órai űrutazás után túlmelegedésben meghalt. Ez a kutatás szolgált az első adatokkal arról, hogyan viselkedik egy élő szervezet a súlytalanság állapotában. 162 nappal a start után, 1958. április 14-én a Szputnik-2 belépett a Föld légkörébe, fedélzetén Lajka tetemével, s elégett az atmoszférában.

20 éve, 1997 óta, november 3. a **magyar tudomány napja**. 194 éve, 1823. november 3-án írta le **Bolyai János** Temesváron édesapjához írt levelében: „*semmiből egy uj j más világot teremtettem*”. 192 éve, 1825-ben ugyane napon **gróf Széchenyi István** felajánlotta birtokainak egyéves jövedelmét a Magyar Tudós Társaság – a mai **Magyar Tudományos Akadémia** – megalapítására. Előbbi eseményt ma Magyarországon „igyekeznek” elfelejteni, mikor arról van szó, hogy miért éppen e nap a magyar tudomány napja...

Hát így. Őszi sóhaj. **Kosztolányi.**

*Sírv, őszi vers... Sírv, mind a két szemem,
sírv, őszi koncert, zengő zeneverseny.
(...) Most a ligetbe bolygok délután
és úgy jövök meg, mint egy temetésről,
(...) Levelük a fák az aszfalra sírják
és csengenek és zengenek*

Mélyen titokban emlékezik a test; még félig nappól a bőröd, félig holdból

Ragyog ránk ez a cifra bál, e piros-sárga, őszi karnevál

*az utolsó neszek, az őszi trillák.
(...) Nézd, hogy ragyog ránk ez a cifra bál,
e piros-sárga, őszi karnevál.*

– írta 1911-ben **Őszi koncertjében** a 81 éve, 1936. november 3-án, a piros-sárga őszi végtelen karneválba átlátogató költő.

82 évvel ezelőtt, 1935. november 8-án halt meg Kolozsvárott **Szádeczky-Kardoss Gyula** mineralógus. A Budapesten szerzett bölcsészdoktori diploma elnyerése után, 1884-ben az egyetem ásvány-földtan tanszékén az egykori vásárhelyi református kollégiumi diák, későbbi híres paleontológus **Szabó József** mellett lett tanársegéd. 1896–1918 között a kolozsvári egyetem ásványtan-tanára s az Erdélyi Nemzeti Múzeum Ásványtárának igazgatója volt. Fő kutatási területe a Bihar-hegység és a Vlegyásza földtana, tektonikája és kőzetei. Élete utolsó tíz évében a Kelemen-havasokat és a Hargitát térképezte. Míg elődje, **Koch Antal** főleg az Erdélyi-medencével foglalkozott, ő sokat tett Erdély határhegységei, magmás előfordulásai, felszíni és fedett vulkáni tufái megismerésében. Az első világháború után Erdélyben, Kolozsvárt maradt és tovább dolgozhatott haláláig mint a Román Földtani Intézet főgeológusa.

39 éve a tanzániai Arushában meghalt a nagyenyedi születésű **Sáska László** orvos. Középkorait szülővárosában, a Bethlen Kollégiumban végezte. Orvosi tanulmányait Kolozsváron kezdte, majd Budapesten s Bécsben folytatta. Az I. világháborúban tüdőfőhadnagy volt. Aztán Isaszegen lett körorvos. 1933-ban kivándorolt Afrikába, ahol előbb Olasz Szomáliföldön gyógyított. Abesszíniában a császári család orvosa volt, és megszervezte az abesszin hadsereg egészségügyi szolgálatát. Innen 1937-ben Arushába ment, ahol haláláig élt és gyógyította a maszaj és kikuju törzs tagjait. Trópusi betegségek, főként a malária gyógyításával foglalkozott. Természetkutatóként új növény- és állatfajokat írt le. Az Angol Királyi Rákkutató Intézet levelező tagjává választotta, 1972-ben a Román Orvostudományi Akadémiának is

tagja lett. Orvosi és természettudományi közleményei angol, német és magyar szaklapokban jelentek meg. Népszerűsítő írásait az **Enyedi Hírlap** is közölte a harmincas években. Etnográfiai, antropológiai, botanikai és zoológiai megfigyeléseinek egy részét **Életem Afrika** című könyvében (Bukarest, 1969) közölte, melyet ifj. **Xántus János** rendezett sajtó alá, fia, **Xántus Gábor** pedig filmet készített belőle. Az érde **Magyar Földrajzi Múzeumban** 2005-ben szobrot állítottak emlékére.

Jól emlékszem, első találkozásom nevével ifj. Xántus Jánoshoz fűződik, aki egy borongós novemberi napon, még 1967-ben, a Szakszervezetek Házában, a leeresztett redőnyű moztiteremben, az oldalfalakon csüngő fúvott üveg karos csillárok alatt diavetítéses előadásban ismertette Sáska munkásságát, s arról beszélt, hogy az Afrikából érkezett diaképeket valamilyen gombabetegség támadta meg, s lassan tönkremennek.

*A redőny csak félig van csukva, mintha
félsz fogná vissza, hogy a földre essék;
nem zárja ki a levegőt (...)*

Mily lomha, ó, mily lomha a világ (...)

– kalauzol **Gabriel Ferrater Őszi szobájába Jánosházy György** fordítása. A vers a **Kriterion**nál az 1972-ben megjelent katalán költők antológiájában, a **Körtánc fantomokkal**-ban olvasható.

*(...) Mily lomha
a hangok vörös lombja; tévován száll,
hogy elborítson minket. Álmosan
borítja csókjaimnak lombja tested
minden rejtekhelyét, és míg felejtet
a nyár éber lombját, a végtelen,
csóktalan napokat, mélyen titokban
emlékezik a test: még
félig nappól a bőröd, félig holdból.*

Nyári nap gyűjtött fényét őszi trillákkal holdba oltva, maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2017-ben, a magyar tudomány napján

A mai Magyarország területén élhetett az óriáspandák első őse

A mai Magyarország területén élhetett tízmillió évvel ezelőtt, és modern kori leszármazottjaihoz hasonló életmódot folytathatott az óriáspandák első őse – állítják kutatók, akik szerint eredményeik egyrészt azt sugallják, hogy a bambuszragcsálás gyakorlata végigkísérte a pandák evolúcióját, másrészt újabb bizonyítékokkal szolgálnak arra, hogy a pandák nem Ázsiából, hanem Európából származnak.

Az óriáspanda (Ailuropoda melanoleuca) kizárólag Közép-Kína erdővel borított hegyes vidékein honos. A hűsödésre jellemző emésztőrendszere ellenére a fekete-fehér emlős bambusszal táplálkozik, és egyike a világ legsebezhetőbb fajainak. Az óriáspanda az egyetlen még ma is élő tagja a medvefélék (Ursidae) családjába tartozó Ailuropodinae alcsoportnak.

A tudósok a mai napig nem tudják biztosan, miként fejlődött ki a faj, mivel ősi rokonainak fossziliáiból rendkívül kevés maradt fenn a jelenkor számára – olvasható a New

Scientist tudományos hírportálon. A kanadai Torontói Egyetem paleoantropológusaként dolgozó David Begun azonban most különleges fogleletekre bukkant az észak-magyarországi Rudabánya területén, miközben hominidák csontjai után kutatott. A szakember egy orrszarvú lapockacsontja alá beszurolva találta meg a megkövesedett fogakat, amelyekről úgy véli, hogy 10 millió évesek, a miocén földtörténeti kor alkonyáról származnak.

A fogleletek alakja alapján Begun egy ősi pandára gyanakodott.

A kutatók a Miomaci panonnicum nevet adták az eddig ismeretlen pandának. Ugyanakkor megjegyezték, hogy a Miomaci sokkal inkább az unokatestvére, mintsem a közvetlen őse a modern pandának, és családfájuk feltehetőleg a miocén földtörténeti kor derekán ágazhatott el.

A talált fosszília híján van a Kína déli részén mintegy kétmillió éve kifejlődött modern óriáspandák nagyon különleges fogazati

anatómiájának, feltételezhetően abból a korból származik, amikor a pandák bambuszfügek lettek – mondta Russell Ciochon, az Iowai Egyetem kutatója.

Mivel az óriáspandák kizárólag Kínában élnek, a kutatók feltételezik, hogy azóta élnek

ott, amióta a többi medvétől elváltak. Néhány fosszília alátámasztja ezt a feltevést. Kínában bukkantak már nyolcmillió éve élt pandák fossziliáira.

2012-ben tudósok találtak fogakat, amelyeket az óriáspanda legidősebb ismert közvetlen elődjének, a Kretzoiarctos beatrixnak tulajdonítanak. Ezek 11,6 millió évesek voltak és Spanyolországban bukkantak rájuk, ami azt sugallja, hogy a panda ősei Európából vándoroltak Ázsiába. A Miomaci fogai ezt az elméletet támasztják alá.

Az időjárás szerepet játszhatott ebben. Amikor a Miomaci élt, Európában melegebb és csapadékosabb volt az időjárás, mint napjainkban. A Rudabányán talált más fogak összetétele arról árulkodik, hogy szubtrópusi erdő volt a terület egy tő partján. Az ilyen erdők 5 millió éve eltűntek Európából és ez okozhatta az európai óriáspanda kimúlását is. A környezet lehűlt, kiszáradt. Változott a fauna és eltűntek a sűrű erdőkhöz kötődő fajok – mondta Ciochon Russell. (MTI)

Csodálatos Katalónia

Nem sokat tudtam róla, amikor úgy határoztunk, hogy szeptemberben oda repülünk egy rövid vakációra. Costa Bravára indultunk, abban reménykedve, hogy ott még meleg, fürdésre alkalmas időt találunk. Nem pont úgy sikerült. Bár kitartó napsütés és meleg nyári idő fogadott, a tenger vize hűvös volt, és magas hullámokat vetett.

Jung Ildikó

A Lliorett de Mar nevet viselő szép kisvárosban laktunk, a szállodában ízletes ételeket főztek, és kedvesek voltak hozzánk. Első nap csak sétálgattunk, majd elindultunk ismerkedni az országgal, már amennyit a néhány nap megengedett, hiszen nem éppen egy kis országról van szó. Katalónia az Ibériai-félsziget északkeleti részén található, határai Spanyolország, Franciaország, Andorra és a Földközi-tenger. Élnek katalánok szétszórva a szomszédos országokban is, és azoknak a száma, akik a határon belül lakják, nyolcmil-

lión felül van, amiből körülbelül hatmillió a fővárosban, Barcelonában és a hozzá csatolt helységeiben él.

Katalónia négy tartományból áll: Barcelona, Girona, Lleida és Tarragonia. Mint tudjuk, közigazgatásilag Spanyolországhoz tartozik, de autonóm országrész, amelynek elnöke van (lehet, hogy már csak volt) Carles Puigdemont személyében. Van saját parlamentje és kormánya (jelenleg feloszlatta), csak a pénzügy és a rendőrség van spanyol fennhatóság alatt. Magyar vezetőnk erősítette meg – aki hét éve él ott –, hogy nagyon gazdag természeti adottságokkal rendelkezik, lakói szorgalmasak, az ország bevétele magas, és hatalmas adót fizet, amiből keveset kap vissza.

Még így is, ügyes gazdálkodásának eredményeként, a múlt században városá alakítottak egy rizsföldet, bevezették a tengert csatornákon keresztül, és az épületeket egyik oldalról szárazföldön, a másikon a vízen lehet megközelíteni. A város neve Empuriobrava. Végighajóztunk a főcsatornán, a parton szebbnél szebb fehér

világ, paloták álltak, a bejáratuknál jachttal, a tulsó oldalon gépkoocsival. A buja növényzet és színes virágok közt fehér márványlépcsők vezetnek a házak bejáratához.

Meglátogattuk a Figueres nevű városkát a Dalí-múzeummal, ahol a szép és az aberráns felváltva lepett meg, de egészében egy színes látvány maradt az emlékezetünkben, ami mellett nem lehet közömbösen elmenni. Gironában is láttuk a színes házakat, hidakat, az újjáépült régi zsidónegyedet keskeny utcákkal, fényesre koptatott kockakövekkel.

Többször sétáltunk a La Ramblán, Barcelona központi sétányán, ahol nemrég volt egy terrortámadás, de nyomai már nem érzékelhetők. Meglátogattuk a híres, hatalmas és csodálatos templomot, a Gaudi által tervezett Sagrada Familiát (még nincs teljesen befejezve), a nagy építész

GAUDI SAGRADA FAMILIA BARCELONA

Figueres Theatre - Museu Dalí

széreny házát, ahol a hálószobában imázsamoly és oltár van, mert úgy érezte, hogy tetségét Istennek köszönhet. Láttunk általa tervezett palotákat csipkének tűnő falakkal, és sétáltunk a Güell park ösvényein, amelynek terve szintén az ő keze nyomán született. Egyik este megcsodálhattuk a szökőkutat, amelyben zenére táncolt a víz, és lépcsőkön csobogott, teljes színpompában.

Nem találkoztunk koldussal, nem fogadtak el „baksist” a kávézóknak, vendéglőkben, és általában minden olcsóbb volt, mint más nyugati üdülőhelyeken.

Egy délután megkerestük a Szent Eulália-templomot, amelyről olvastuk, hogy a XIII. században épült, hatalmas méreteivel, szürke falaival a látvány lenyűgöző volt. A templom előtti téren több ezer ember gyűlt össze, és a tér közepén felállított színpadról valaki rövi-

den beszélt, majd egy karmester vezényelte a kórust, mely Katalónia himnuszát, Beethoven Örömdóját énekelte az összegyűlt tömeggel együtt. Megható volt, ha visszagondolok rá, most is elérékenyülök, hogy milyen fegyelmezett volt a tömeg, hogy ott voltam köztük, a zászlókkal körülvéve. Megbabonázott a hitük és elegáns viselkedésük.

Szombaton eljöttünk, és vasárnap láttuk, hogy ezeket az embereket lökdösték, megalázták, csak azért, mert ragaszkodnak nemzetiségükhöz, és nem spanyol állampolgárként, hanem független katalánokként szeretnék önállóan élvezni munkájuk eredményét, és azt szeretnék, hogy a föld, amelyen élnek és dolgoznak, legyen az országuk. Nem tudom, most sikerülni fog-e nekik, de annyira akarják, hogy talán nem-sokára minden ellenkezés ellenére kivívják a függetlenségüket.

Ötvenezer euróért próbálta eladni egy férfi a daytoni békeszerződés eredeti példányát

Elfogták, de végül szabadlábban védekezhet az a boszniai szerb férfi, aki ötvenezer eurónak megfelelő összegért próbálta eladni az 1992-1995-ös boszniai háborút lezáró daytoni békeszerződés egyik – feltételezhetően eredeti – angol nyelvű példányát – adta hírül szerdán a boszniai sajtó.

A 48 éves Zeljko Kuntost kedden fogták el a boszniai hatóságok annak gyanújával, hogy csalással szerezte meg a dokumentumot, ám szerdán szabadon engedték, mondván: fogva tartása nem megalapozott.

Az ügyészség szerint a gyanúsított 1997-ben, két évvel a boszniai háború lezárása után szerezhette meg a békeszerződés angol nyelvű példányát, amikor a boszniai szerb parlament elnökének sofőrjeként dolgozott.

Egyelőre azonban nem lehet tudni, hogy eredeti vagy hamisított példányról van-e szó, és ha eredeti, akkor melyik félé lehetett. A daytoni békeszerződést a jugoszláv, a horvát és a bosnyák elnök írta alá. Mindazonáltal gyanúra ad okot, hogy Bosznia-Hercegovina 2008-ban új példányt kért a szerződésből, mert az általuk birtokolt dokumentum eltűnt. A szerb fél példánya sincs meg, feltételezhetően akkor tűnt el vagy semmisült meg, amikor 2000 októberében a Slobodan Milosevic elnök ellen tüntető tömeg betört a belgrádi parlamentbe.

1995. november 21-én az amerikai Daytonban Jugoszlávia, Horvátország és Bosznia vezetői keretmegállapodást kötöttek, ezzel véget ért a boszniai háború, amelyben mintegy 100 ezer embert halt meg, és majdnem kétfelőlőn kényszerültek otthonuk elhagyására.

A békeszerződés folyamánként Bosznia-Hercegovinát két nagy önállóságot élvező úgynevezett entitásra osztották: a terület 51 százalékát kitevő, bosnyákok és horvátok lakta Bosznia-hercegovinai Föderációra és a többségében szerbek lakta boszniai Szerb Köztársaságra. A bosnyák-horvát föderáció további részekből, kantonokból áll. A daytoni szerződés alapján a két entitásnak külön kormánya, parlamentje és alkotmánya is van, és képviselhetik magukat a szövetségi szintű hatalmi intézményekben. A többszintű rendszer az adminisztráció óriási felduzzadásához vezetett, valamint egy diszkriminatív alkotmányhoz.

A megállapodás legnagyobb érdeme, s egyben legnagyobb hibája is az, hogy a három államalkotó népcsoportnak, a szerbnek, a horvátnak és a bosnyáknak ugyanolyan jogokat adott, és Bosznia-Hercegovinában egyetlen döntést sem lehet meghozni addig, amíg nincs közöttük egyetértés. Ez utóbbi miatt gyakran hónapokig egyetlen lépést sem

tehet a kormányzat. Ugyanakkor a nem államalkotó népcsoportokhoz tartozók „másodrendű állampolgárnak” minősülnek, és nem kerülhetnek be a törvényhozásba. Az Emberi

Jogok Európai Bírósága 2009-es ítéletében kimondta, hogy a boszniai alkotmány diszkriminatív, ám azt azóta sem változtatták meg. (MTI)

Háború Boszniában

Forrás: The Atlantic

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 774.

Találkozás a pincében

		3.	DIAGONÁLIS KISKABÁT	TENGERI... (ARANY J.)	PARÁNYI
	1.				T
	TALÁR				
	TÁBLAKÉP WASHINGTON...			EAST RAGADOZÓ HAL	
2.	RÓMAI 100 KÚSZÓ- NÖVÉNY	ZAVAROS DONI ILJUSIN GÉPE		TELE- ZSUFOL MAGASRA	
BEVÁGÁS A RUHÁN			PÁNKÓ		
AIR... (LÉGI- POSTA)			KRUMPLI- RÓZSA		
					ELAVULT
			CUKORIZÚ ELHATÁRO- ZÁS		UGYANCSAK
KIPLING EGYIK KÍGYÓJA		SZALONNÁT FŐZ		ÁRKÁD	
		...ACETÁT (OLDÓSZER)		KOBALT VEGYJELE	
KÁNTÁL			ÁLLATBIZ- TATÓ SZÓ		
LÓCÁN PIHEN			ROBBANÓ- ANYAG		
	NEVELŐ				FÉNYSEBES- SÉG J.
	MEREDEK PART				GÖRÖG BETŰ
ISZLÁM HERCEG			KANTÁR RÉSZEI	TOVÁBBÁ	
			RENGETEG	HORDÓ- MÉRTÉK	
AM. FOCISTA (ALEXI)			ÖVESÁLLAT		
			MORBUS		
ANGOL ŪR (RÖV.)		KAPSZULA		FAKULTÁS	
		SZÁMJELZŐ		GÖR- FÜGGŐNY	
HOC LOCO			SZAMÁR- ELEDEL		FÖLDALATTI J.
VERMET KÉSZÍT			VISSZA- TASZÍTÓ		ASSZONY- NÉVKÉPZŐ
	BAKTER		JELET KARCOL	BIZTATÓSZÓ	
	CSERMELY		MOCSÁR RÉSZEI	...GRECO (FESTŐ)	
NULLA			ELHAMVAD DERÉKSZÖG JELE		
KILYÉN LEVENTE	E				AZ ELSŐ BETŰ

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

500 ÉVES
A REFORMÁCIÓ (1.)

					R				
	10					11			
12	13	14	15	16		17		18	19
20				21				22	
23			24		25		26		B
27			28		29		30	31	32
Á	33	34			35		36		
37	38		39		40	41		42	
43		44			45			46	47
48				49				50	51
52		53			N			K	54

VÍZSZINTES: 1. Svájcól származó, Debrecenből szétterjedt vallás. 10. Előidéz. 11. Kézi mérték. 12. Hatalom gyakorlása. 17. Szabályos hatlapú test. 19. Beszól! 20. Repülőtéri szolgáltatás. 21. Állati testrés. 22. Erdei gyümölcs. 23. Közéleleti állam. 24. Görög gépkocsijel. 25. ... Capone (genszter). 26. F. Baum varázslója. 27. Taszít. 28. K-mezon. 30. ... Tikaram, énekesnő. 33. Törtető ember. 36. Keres. 37. A rádium vegyjele. 39. Akta. 40. Időmérő. 42. Cseh igen. 43. Geminál. 45. Japán város. 47. Szintén. 48. Kiállhatatlan. 49. Juhstálló. 50. Befolyása érvényesülő. 52. Francia rt. 53. Luther vallásának nálunk használt megnevezése (van német és magyar változata). 54. Indíték.

FÜGGŐLEGES: 1. Vármaradvány. 2. Európa-kupa (röv.). 3. Tengeri emlős állat. 4. Tolna megyei helység. 5. A tölgyfa termése. 6. Az arany ..., Sztoev regénye. 7. A tantál vegyjele. 8. Vízi sportoló. 9. Csak az őszövetséget elfogadó, sokat üldözött vallás hívei Erdélyben. 12. Erdélyben kialakult antitrinitárius vallás. 13. Roll on–Roll off, hajórakodási eljárás (röv.). 14. Chateaubriand kisregénye. 15. Kis ház. 16. Omszk kisebbik folyója. 18. Amerikai revolvergyáros (Samuel). 21. Arcvonat a háborúban. 22. Rosta. 24. Malom része. 26. ENSZ (francia röv.). 28. Gyűrű alakú tárgy. 29. Japán drámai műfaj. 31. Szándékozik. 32. Elemi iskolai pedagógus. 34. Orosz város (Vjatka). 35. Tojásokon ül a tyúk. 38. Taposásra robban. 41. Autóversenyféle. 44. Teller ..., atomfizikus. 45. Rendben (USA ered.) 46. Nagy testű bagoly. 49. Az ezüst vegyjele. 51. Az arzén vegyjele.

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket november 16-ig a Népszás címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Oliver Stone 1986-ban rendezett Oscar-díjas filmjének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Rabló, gonosztevő – Karambol. 7. Sértetlen – Kocka része! 8. Eszes – ... megvénülünk (Jókai). 9. Fürdőszobai kellék – RHB. 11. Felesége van – Albán és zambiai gépkocsijelzés. 12. Savanyú folyadék – Lekötelezettség, köszönet. 14. Kettős betű – Varmi kezd! 15. Létrehoz – Részletez, fejteget. 18. Előkelő – Juhfalka. 19. Esetleg, meglehet – Lom. 22. Ásványi fűszer – Római számok, összegük száz. 23. Pad – Részlet. 25. Azonos betűk – Csendben zárol! 27. Kerek szám – Fanyar gyümölcs. 28. Táplál – Fukar nép. 30. Keservesen sír – A kalcium vegyjele. 31. Katafalk – Heves eső.

FÜGGŐLEGES: 1. Nyugalom – Dán Nobel-díjas fizikus (Niels). 2. Kalcedontartalmú féldrágakő – Szerzetesnő. 3. Skálahang – Kiejtett betű. 4. Vasút – Csernatonai várrom. 5. Enyveskező, lopós – Megacéloz. 6. Gyümölcsöt szárít – Képességpróba, vizsga. 10. Mount ..., európai hegy – Pihen a gulya. 13. Lel – Fehér ... (J. London). 16. Szemmel való érzékelés – ... noir, francia borszölő. 17. Térképalbum – Bizsu. 20. Fő útőer – Formával kapcsolatos. 21. Fényzűz, káprázatos – Horgászszines. 24. Macska – Mózes öt könyve. 26. Tolsztoj személyneve – Osztrák, ománi és vatikáni autójelzés. 29. Beutal! – Kettőzve, egyik nagyszülő.

Koncz Erzsébet

1	2	3	4	5	6
7			8		
9		10		11	
12		13		14	
	15		16		
17		18			
19	20			21	
22		23		24	
25	26		27		
28		29		30	
31					

1	2	3	4	5	6
7			8		
9		10		11	
12		13		14	
	15		16		
17		18			
19	20		L		
22		23		24	
25	26		27		
28		29		30	
31					

Az OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (2.)

című pályázat nyertesei:

JAKAB EMŐKE, Kibéd, 218. sz.

KECSKÉS LAJOS, Marosvásárhely, Jeddí út 13/1. sz.

A pályázati rejtvény megfejtése: MÉHUL; MAUROIS; DIZDAR; LAFFITTE; LANGER; DEGRÉ; HALMÁGYI; PAPP. Kérjük a nyerteseket, vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel a 0742-828-647-es telefonszámon.

Biobazar
Marosvásárhely, Forradalom u. 4. szám
Tel.: 0265/319-989 bazarbio@gmail.com www.biobazar.ro

Megfejtések az október 27-i számból:

Klasszikus (Ikrek): Nagymenők
Skandi: Ez már az ötödik szerelő volt, akit elküldtél, mert neked nem volt szimpatikus.

MEGJELENT!

Német társalgási kézikönyv
Keresd a KOBÁK könyvesboltokban
Marosvásárhelyen
Jules Verne: Kétévi vakáció
Régen, Mihai Viteazu 15. szám

A Kobak könyvesbolt ajánlata
Kapható Marosvásárhelyen, Győzelem tér 18. szám, valamint online, a www.bookyard.ro webáruházban

101 rövid mese elolvashoz

A magyar tudomány ünnepe

A magyar tudományt 1997 óta ünnepeljük november 3-án, annak emlékére, hogy 1825-ben Széchenyi István ezen a napon ajánlotta fel birtokainak egyéves jövedelmét a Magyar Tudományos Akadémia megalapítására. E nap kezdetben kormányrendelet alapján a magyar tudomány napja volt, majd az Országgyűlés 2003-ban hozott határozata alapján a magyar tudomány ünnepe lett, amelyet egy hónapon át tartó tudományos rendezvénysorozat követ.

Széchenyi 1825-ben tett felajánlásához többen csatlakoztak, így „a hazai nyelv művelésére fölállítandó tudós társaságról vagy magyar akadémiáról” szóló 1827. évi XI. törvény cikk elfogadásakor az alaptőke 250 ezer forintra rúgott. A Magyar Tudós Társaság 1830. november 17-i pozsonyi ülésén gróf Teleki Józsefet választották előlülővé (elnökké), Széchenyit pedig másodelnökké (alnelökké). A testület akkori alapszabálya szerint 42 rendes, 24 tiszteleti és meghatározatlan számú levelező tagot fogadhatott tagjai

közé. Székhelye Pest lett, a társaság nevét 1840-ben változtatták Magyar Tudományos Akadémiára. A társaságnak sokáig nem volt székháza, a gyűjtés e célra 1858-ban indult meg, és 1860-ban írtak ki meghívásos pályázatot. A beérkezett művekkel az akadémia építési bizottsága nem volt elégedett, ezért 1861-ben a német August Stülert kérték fel a munkára. A neoreneszánsz stílusú székházat 1865. december 11-én avatták fel.

Az intézményt 1949-ben szovjet mintára átszervezték, tagságát „megrostálták” (az

akkor kizárt tudósokat a közgyűlés 1989-ben rehabilitálta). Az MTA minden tudományos kutatás központi főhatósága lett minisztériumi szinten, irányította a tudósképzést és a tudományos minősítést. Az 1990-es évektől ismét az akadémiai választott testületek és az elnök irányítják a munkát, a kutatóintézeteknek nagyobb önállóságuk lett, és a tudományos minősítések új rendszerében az egyetemnek több jogot és lehetőséget kaptak.

Az 1994-ben elfogadott, 2009-ben módosított akadémiai törvény szerint az MTA önkormányzati elven alapuló tudományos köztestület, amelynek fő feladata a tudomány művelése, a tudományos eredmények terjesztése, a kutatások támogatása, a magyar tudomány képviselése Magyarországon és külföldön. Az MTA-nak napjainkban 11 tudományos osztálya működik. A tudomány világévében, 1999-ben Budapesten rendezték meg a tudományos világkonferenciát, amelyen a magyarok kezdeményezték a tudomány világnapjának megtartását. A tudomány világnapja a békéért és a fejlődésért elnevezésű világnap megünnepléséről 2001. november 3-án az UNESCO határozott, első alkalommal 2002. november 10-én tartották meg.

A magyar tudomány ünnepéhez kapcsolódó idejű rendezvénysorozat mottója: *Adjon egy estét a tudománynak!* Kiemelt része az MTA budapesti Széchenyi téri székházában az ingyenesen látogatható tudomány-népszerűsítő előadás-sorozat, amelyre azonban előzetes regisztráció szükséges. Az esti előadásokhoz hasonlóan az MTA székháza ad otthont a tudományos osztályok rendezvényeinek is, amelyek – regisztrációt követően – szintén nyitottak a nagyközönségnek. A programok másik részét az Akadémia kutatóközpontjai, kutatóintézetek, területi bizottságai szervezik, ezek közül legjelentősebb a *Kutatóhelyek tárt kapukkal* sorozat, ennek keretében az érdeklődők bepillanthatnak a külvilágtól egyébként elzárt laboratóriumok világába. (MTI)

Százéves a Balfour-deklaráció

A brit kormány száz éve, 1917. november 2-án adta ki azt a nyilatkozatot, amely kinyilvánította, hogy támogatja a zsidó törekvéseket egy zsidó „nemzeti otthon” létrehozására Palesztinában, azzal a feltétellel, hogy az nem sértheti a területen élő nem zsidó emberek jogait. A dokumentumot szignáló Arthur Balfour külügyminiszterről elnevezett Balfour-deklarációnak hosszú távú következményei lettek, nagyban hozzájárult a palesztinai brit mandátum létrejöttéhez, majd 1948-ban Izrael állam kikiáltásához.

Az ókori zsidó állam területén, amely 1516-ban vált az Oszmán Birodalom részévé, akkor már szinte kizárólag arabok éltek. A zsidók nagyobb arányú bevándorlása a 19. század végén kezdődött, amikor az Európában őket ért támadások (Dreyfus-per, tiszai vérvád) és az oroszországi pogromok hatására kialakult a cionista mozgalom. A Herzl Tivadar kezdeményezésére 1897-ben összeült első cionista kongresszus határozta el, hogy „hazát” terem a világban szétszóródott zsidóságnak a Szentföldön. Az első világháború kitörése után a brit cionista mozgalom vezetői kapcsolatba léptek a londoni kormánnyal, amely ezzel egy időben területeket ígért a Közel-Keleten a törökök ellen felkelést kirobbantó araboknak. A brit és a francia kormány, Oroszország egyetértésével, 1916-ban titkos egyezményben osztotta fel a Közel-Keletet, melynek alapján Palesztina közös felügyelet alá került volna.

A háború 1917-re holtpontra jutott. A nyugati front megmerevedett, a háborúba már belépett Egyesült Államok még nem küldött jelentős erőket Európába. A törökországi

Arthur Balfour

Dardanellák szoros elfoglalásáért indított galipoli csata a hatalmas véráldozatok ellenére is kudarcba fulladt, a keleti fronton harcoló Oroszországot a forradalom után saját belső problémái kötötték le. Az 1916 végén hivatalba lépett, Lloyd George vezette új brit kormány úgy döntött, hogy támogatásáról biztosítja a cionista mozgalmat. A lépéstől azt remélték, hogy a semleges országokban és Amerikában elnyeri a zsidók rokonszenvét, de praktikus megfontolások is szerepet játszottak: a britek mindenféleképpen szerették volna maguknak biztosítani a stratégiai fontosságú Palesztina feletti befolyást. A tervezett deklarációnak komoly ellenzéke is volt, amely attól félt, hogy a cionisták melletti kiállítás okán felerősödnek az antiszemita érzelmek.

A brit kormánynak sikerült megszereznie a franciák, az amerikaiak, az olaszok és a Vatikán támogatását is, így júniustól megkezdődött a dokumentum szövegezése. Kibocsátását a kabinet 1917. október 31-én hagyta jóvá, a mindössze 67 szavas deklarációt november 2-án küldték el hivatalosan Lord Rothschildnek, a brit cionista mozgalom egyik legtekintélyesebb és legbefolyásosabb vezetőjének. A kulcsmondatban szereplő „nemzeti otthon” jelentéséről a továbbiakban véget nem érő vita bontakozott ki, ugyanis a nemzetközi jogban ilyen fogalmat nem ismertek, de a legtöbben ezt a zsidó állam megteremtése melletti kiállásnak értelmezték.

A Balfour-deklaráció szövegét november 9-én (két nappal az oroszországi bolsevik hatalomátvétel után) tették közzé. A bolsevikok szinte azonnal nyilvánosságra hozták az 1916-os angol–francia egyezmény szövegét, amely hatalmas felháborodást váltott ki az arabok körében. A deklaráció ugyanakkor a világban szétszórta az élő zsidók körében lelkes visszhangra talált, ugrásszerűen megnőtt a cionista mozgalom támogatóinak és tagjainak száma.

Palesztina 1920-ban a Népszövetség alá rendelt, de brit igazgatás alatt álló mandátum lett, a státútumba belekerült a Balfour-deklaráció is. A következő években a zsidó bevándorlók és ezzel együtt az arabokkal kirobbant

erőszakos incidensek száma rohamosan nőtt, a britek pedig folyamatosan egyensúlyozni próbáltak a két fél között. Palesztina tűzfészekké vált, zsidó önvédelmi milíciák alakultak, amelyek idővel már támadólag léptek fel, több palesztin felkelés is kirobbant. A britek végül 1939-ben rászánták magukat a zsidó bevándorlás korlátozására, amihez a náci zsidóüldözés alatt is tartották magukat.

A második világháború után a helyzet ellenőrizhetetlenné vált. A két nép és a britek közti feszültség erőszakos akciók sorozatába torkollott, a legnagyobb felháborodást az Irgun zsidó szélsőséges szervezet 1946. július 22-i merénylete váltotta ki, a brit főhadiszállás, a David Király Szálloda felrobbantásakor 91 ember vesztette életét. A súlyosbodó helyzet láttán az ENSZ-nek lépnie kellett: 1947. november 29-én 33 nem és 10 tartózkodás mellett elfogadták a 181. számú határozatot, amely kimondta: a brit mandátumterületen egy arab és egy izraeli állam jön létre, Jeruzsálem pedig ENSZ-igazgatás alá kerül.

Az Arab Liga államai nem voltak hajlandók elfogadni a döntést, az ezt követő utcai zavargások fegyveres összecsapásokba torkolltak. A kudarcot valló britek tartották magukat a kiürítési tervhez, mely szerint 1948. május 15-én utolsó katonájuknak is el kell hagynia a területet. Az ezt megelőző napon, május 14-én David Ben Gurion kikiáltotta a szabad és független Izraelt, amelyet azonnal megtámadtak az öt körülvevő arab államok, kitört az első arab–izraeli háború.

Azóta eltelt hatvan év, kirobbant és lezárult több háború. Néha ugyan felillant a békekötés reményének halvány fénysugara, de mindig árnyék vetődött rá. Egy történész így fogalmazott: „Izraelben és Palesztinában mindkinek van ideológiai programja. A küzdelem valójában az ideológiáról, nem a tényekről szól. Ki tudja, hogy mik is a tények?” (MTI)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI HALLÁSGONDOZÓ KÖZPONTBAN novemberben és decemberben INGYENES A HALLÁSMÉRÉS. Szolgáltatásaink: hallásvizsgálat, az Egészségügyi Pénztár által támogatott hallókészülékek, tanácsadás, hallókészülék-javítás, illesztékek, elemek, zajvédő füldugók. Tel. 0265/435-494. Cím: 1989. December 22. út 48. szám, a Triumf vendéglő közelében. (19522-I)

A PRESIDENT IMPEX KFT. alkalmaz és kiképez FŰTÉS-, VÍZ- és GÁZSZERELŐKET. Jelentkezni az alábbi e-mail-címen: president.impex@gmail.com vagy a 0265/254-044-es telefonszámon. (19430-I)

TERMOPÁN, REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK szerelése és javítása. Tel. 0744-504-536. www.sprofoserversrl.bizoo.ro (60337-I)

Szereted a kihívásokat? Gyere és légy a csapatunk része! A KOVÁCS PÉKSÉG PÉKEKET és PÉKSÜTEMÉNY-KÉSZÍTŐKET alkalmaz. Munkáért cserébe megbecsülés és versenyképes juttatás jár. Várjuk önéletrajzodat a hr@kovacs.ro e-mail-címre vagy érdeklődj a 0744-403-114-es telefonszámon. (60459-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segítyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (18422)

A TIM-KO PÉKSÉG alkalmaz ELADÓKAT kenyérüzletbe (1500 lej) és BETEGNYUGDÍJASOKAT (3-as fokozat) különböző munkákra (800 lej). Jelentkezni személyesen, önéletrajzzal a Bodoni utca 85. szám alatt. (19515-I)

ROMÁN TŐKÉJŰ ÉPÍTKEZÉSI CÉG alkalmaz KÉPESÍTETT KŐMŰVESEKET, ÁCSOKAT, VASBETONSZERELŐKET, minimum 3 éves tapasztalattal. Az önéletrajzokat a következő faxszámon: 0265/266-067, e-mailben az office@moragroind.ro címen, vagy személyesen Marosvásárhelyen, az 1848. út 50/6. szám alatti irodánkba várjuk. (60503-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz ELADÓNŐT hús- és hentesárüzletébe. Tel. 0744-681-130. (19523-I)

A MARIS alkalmaz a Március 8. u. 86/A szám alatti mészárszékre TAPASZTALATTAL RENDELKEZŐ SZEMÉLYT. Érdeklődni a 0748-053-719-es telefonszámon vagy a cég székhelyén. (19527-I)

KFT. alkalmaz ASZTALOST ajtó, ablak gyártására, KŐMŰVESEKET. Tel. 0744-798-270. (4785-I)

AUTÓMOSÓ SZEMÉLYZETET alkalmaz. Tel. 0741-411-334. (4540)

KERESKEDELMI CÉG ÁRUMOZGATÓ-RAKTÁROST alkalmaz vonzó fizetéssel. Tel. 0744-707-550. (19501-I)

KERESÜNK GONDOZÓT ÁLLATOK MELLÉ (tehén). Tel. 0729-925-074. (4808)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTOR; PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓKAT alkalmaz. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon vagy személyesen a cég székhelyén, a Maros utca 17. szám alatt lehet. (sz.-I)

KFT. AUTÓBÁDOGOST, SZERELŐT, AUTÓFESTŐT, illetve ELŐKÉSZÍTŐT alkalmaz. Érdeklődni a 0744-427-650-es és a 0742-792-524-es telefonszámon lehet. (19533-I)

KFT. alkalmaz TAKARÍTÓNŐT. Előnyben a 45 éven felüliek és a nyugdíjasok. Tel. 0753-081-687. (19535)

A THEREZIA KFT. ÉLELMISZERIPARI VÉGZETTSÉGŰ SZAKEMBERT alkalmaz. Feltételek: felsőfokú végzettség vagy technikum. Önéletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni lehet a 0749-228-435-ös telefonszámon. (60561-I)

JUHÁSZT KERESSEK. Tel. 0754-641-888. (4885-I)

A marosvásárhelyi **MTZ GROUP KFT. VILLANYSZERELŐT** alkalmaz. Tel. 0265/208-400, 0727-077-433, 8-16 óra között. (19537-I)

NÉMETORSZÁGI MUNKALEHETŐSÉG gyárakban, raktárakban, sofőröknek futárszolgálatnál, azonnali indulással. Tel. 0755-497-510, 0753-837-335, 9-17 óra között. (4893)

Betöltötte az 50. évet, és szeretne egy ÁLTALÁNOS UROLÓGIAI VIZSGÁLATOT?

Ajánljuk **KEDVEZMÉNYES VIZSGÁLATI CSOMAGUNKAT:**

- 12 laborvizsgát a PSA-val együtt
- urológiai vizsgálat
- urológiai ultrahang

Jöjjön el **2017. november 1. – december 18.** között a **Dora Medicalshoz** és részesüljön a **35%-os kedvezményben!**

Jelentkezzen a 0733-553-974-es telefonszámon!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓ ház – Bergenyé 93. szám. Tel. 0742-565-558. (4548-I)

ELADÓ magánház a Kövesdombon közös udvaron. Tel. 0756-514-556. (4695-I)

ELADÓ ház Holtmaroson, a központban: konyha, fürdő, 3 szoba, melléképületek, 17 ár, alkudható áron. Tel. 0365/800-454, 0742-304-245. (4370)

A Népújság hirdetési irodájában felveszünk

APRÓHIRDETÉST a kolozsvári SZABADSÁGBA, a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE, a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE és az aradi NYUGATI JELENBE.

Marosvásárhelyi Rádió Románia **96 FM** **106,8 FM** **1323 AM**
www.marosvasarhelyiradio.ro

Törösvár 88 FM Székesen 102 FM
r . a . d . i . o
Reghin 94.7 FM Sibiu 104.3 FM
Szászrégen 94.7 FM Békéscsaba 104.3 FM

Spălătorie și detailing auto Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás
Marosvásárhely Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902 0740-393-060

ANASTASIA javasasszony Marosvásárhelyen tartózkodik. Garantáltan megold minden problémát: feloldja az átkot, kötést, kigyógyít az alkoholizmusból, összebékíti a családokat, látja a jövőt, elűzi a rontást. Engedélyvel rendelkezik. Eva nagyon hálás Anastasiának, mert összehozta a férjével egyetlen ülés után. Hívja bizalommal a **0744-218-933, 0764-106-694-es** telefonszámon. (Fizetett hirdetés: 4849)

ȘTEFANIA JAVASASSZONY Marosvásárhelyen tartózkodik mindazok kérésére, akiknek sürgős segítség kell. Paranormális erejével segíteni tud bármilyen problémájának megoldásában. Szétvált párokat kibékít, egyetértést visz a családba, összehozza a szerelmeseiket, leveszi a rontást, megszabadít az epilepsziától, megmagyarázhatatlan fájdalomtól, félelemtől, a szerencsejáték-szenvedélytől, impotenciától, depressziótól, szerencsét és sikert hozó talizmánokat készít, segít gyomor- és csontfájdalmak esetén. Olyan szereket birtokol, amelyekhez csak ő ért. Felold kötéseket, átkot és másegyebet. Köszönetnyilvánítások: János hálás Ștefania asszonynak, mert kedvese visszatért hozzá; Enikő köszönetét fejezi ki, mert levette róla a rontást; Aurelia hálás, mert Ștefania asszony segítségével otthonában ismét nyugalom és béke van. Ne habozzon, hívja bizalommal Ștefania asszonyt. 100% garancia. **Tel. 0743-854-205.** (Fizetett hirdetés: 4512)

ELADÓ ház Galambodon. Tel. 0365/422-129. (4376)

ELADÓ falusi ház Székesen 5.100 m² kerttel, 1 ha erdő, 1,16 ha szántó. Tel. 0745-206-048, 0265/311-271. (4839-I)

SÜRGŐSEN eladó Nyáradremetén családi ház melléképületekkel. Tel. 0752-030-701. (4874)

KIADÓ nagy udvaros magánház + melléképületek Marosvásárhelyen. Tel. 0742-056-859. (4663-I)

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás az 1848. úton. Bére: 230 euró/hónap. Tel. 0744-556-452. (4802-I)

ELADÓ ház Mikházán, és eladók mangalicák. Tel. 0753-404-621. (-I)

KERESEK albérletbe vagy megvételre egy- vagy kétszobás magánlakást Marosvásárhely területén. Tel. 0773-345-605. (4812)

ELADÓ csempekályha, használt konvektor és villanybojler. Tel. 0770-518-450. (4859)

ELADÓ héjatlan tökmag és tökmagolaj. Tel. 0743-595-124, 0749-761-147, 0365/432-506. (4717)

VESZEK vagy BEVESZEK ezüstöt, festményt (nagybányai festőktől, Olariu, Nagy, Páll Lajos), antik tárgyat. Bernády tér 4. szám. Tel. 0740-147-380. (3917-I)

ELADÓ franciaágy, kombinált szekrény, asztal négy székkel jelképes áron. Tel. 0721-963-770. (1578)

HAGYATÉKBÓL származó bútorok eladók. Tel. 0745-890-081. (4782-I)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0747-563-062. (4822)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0740-876-058. (4821)

ELADÓ alkudható áron egy szett téli gumi (4 darab, 165/70, R 1 3) háromlyukú felnível, kiegyensúlyozva, egy szezon volt használva. Tel. 0745-420-334. (4846-I)

ELADÓ alkudható áron VW Polo, 1,2 köbcentis, benzines, 2003-as, Euro 4-es, fekete, 144.000 (valós) km-ben, minden felszereltséggel, rendkívül jó állapotban. Tel. 0744-692-927. (4846-I)

ELADÓ lemezvágó olló 120 mm-es vágóéllel. Tel. 0365/735-650, 14-18 óra között. (4855)

ELADÓ kétajtós ruhásszekrény, dió-fuméros vitrines szekrény, kétszemélyes kanapé, 4 darab hátasszék, két fotel, régi utazóládák, fatekenők, silécszett (170x6 cm, régi márkák), 42-es számú sibaakancs. Tel. 0770-526-610. (4879)

HÉJAS diót vásárolok. Tel. 0758-147-345. (4863)

VESEK hibás tévét. Tel. 0742-863-116. (4866)

ELADÓK: 4-es szimpla eke, 3+1-es váltóeke, kombinátor, tárcsás kaszák, kockaköprés, 450 literes vegyszerező, betonkeverő (380 V, 0,45 m³), béka- és lapdöngölő, betonvibrátor, földfúró, áramgenerátor (5 kW – 9 kW, 220V - 380V), vízpumpa (380 V, 2 colos). Tel. 0743-860-354, 0745-404-666. (4884)

TÁRSKERESÉS

ÖZVEGY 44 ÉVES FÉRFI keresi lelki társát megbízható nő személyében. Tel. 0757-430-775. (4879-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4140)

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalok: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (4074)

FUVART, BÚTORHORDÁST vállalunk személyzettel. Tel. 0749-543-104. (3654-I)

FELKÉSZÍTEK matematikából. Tel. 0741-460-304. (4724-I)

A NYÁRÁDSZEREDAI PÁLINKA-FŐZDE minőségi, olcsó és gyors kiszolgálást végez. Szállítást is biztosítunk. Tel. 0744-483-809. (19299-I)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, és eladok hűtőket, fagyasztókat garanciával. Tel. 0722-846-011. (4298)

HŰTŐK javítása lakásán, garancia. Tel. 0748-020-050. (4228)

HŰTŐK és **FAGYASZTÓK** javítása garanciával. Tel. 0740-967-114. (4730)

PARKETTCSISZOLÁST vállalok. Tel. 0747-346-252. (4784-I)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (4608)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSOGATÓGÉPEK, mikrohullámú sütők, porszívók javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szerviz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (0002-I)

VÁLLALOK bármilyen bádógosmunkát, tetőjavítást, „lindabozást”. Tel. 0751-847-346. (4486)

VÁLLALUNK bármilyen munkát, cserépforgatást, csatornajavítást és -takarítást, valamint festést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-819-774. (4639)

TETŐT FEDÜNK cseréppel vagy Lindab lemezzel, teraszt készítünk fából, és vállalunk bármilyen kis javítást. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258. (4351-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, tetőjavítást, külső-belső munkákat, festést, padló- és falcsispolást, készítünk csatornát. Tel. 0741-790-452. (4834)

HEGESZTŐT és lakatos alkalmazok. Tel. 0766-519-187. (19519)

IDŐS, beteg férfi mellé állandó gondozásra asszonyt keresünk. Tel. 0722-402-775. (4876-I)

KIADÓ 30 ár kert megművelésre Marosvásárhelyen, a Dózsa György utcában, a Blue Pearl szálloda környékén. Tel. 0744-556-120. (4871-I)

KIADÓ összkomfortos lakrész cégnek vagy lakásnak a Dózsa György utcában, a Blue Pearl vendéglő környékén garázzsal, pincével, parkolóval. Tel. 0744-556-120. (4871-I)

SZŰCSMUNKÁT vállalunk: szőrme-termékek készítését és javítását. Eladók női és férfiszőrmesapkák. Tel. 0365/409-634, 0743-870-554, 0740-892-267. (4865-I)

MEGEMLEKÉZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk november 3-án **FERENCZI SÁNDORRA** halálának hetedik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi felesége, lánya, fia és családjuk. (4658-I)

Fájó szívvel emlékezünk édesanyámra, mamára, anyósra és feleségre, a koronkai születésű **BERKI ANNÁRA** született Gáspár. November 3-án van halálának első évfordulója. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Őt szerető családjá. (4792-I)

Míg köztünk voltál, mi nagyon szerettünk, Hiányzol nekünk, soha nem feledünk.
Soha el nem múló szeretettel emlékezünk a nótás kedvű, aranykezü, drága jó férjre, édesapára, apósra, nagyapára, dédapára és bátyára, az ákosfalvi id. **PUNKA GÁBORRA** halálának 12. évfordulóján. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott! Szerettei. (mp.-I)

Szomorú szívvel emlékezünk a csíkfalvi **DÉNES CS. LAJOSRA** halálának 32. évfordulóján, valamint **DÉNES ZOLTÁNRA** halálának 20. évfordulóján. Nyugodjanak békében! Árpád és Gizella. (4815)

Szomorú szívvel emlékezünk id. **VARGA JÁNOSRA** halálának 12. évfordulóján. Nyugodjál békében! Bánatos családod. (4829)

Csak az idő múlik, feledni nem lehet.
Szomorú szívvel emlékezünk november 3-án a szeretett, drága jó **FODOR JOLÁNKÁRA** szül. Szántó halálának 13. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (4841-I)

Fájdalomtól megtört szívvel emlékezünk 2016. november 3-ára, amikor a kegyetlen halál hirtelen gyorsasággal elragadta mellőlünk **RÁCZKÖVI ANNA-MÁRIÁT**, a szeretett feleséget, édesanyát és nagymamát. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (4843-I)

Szomorúan emlékezünk a drága jó édesapára, a mezőcsávási születésű id. **SZABÓ JÓZSEFRE** halálának 25. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyermekai: Béla, Jóska és családjuk. (4858-I)

Szomorú szívvel virradtunk november 3-ára. Ma egy éve szeretett férjem, **POP CONSTANTIN 76.** életévében elhunyt. Megemlékezünk fájó szívvel: felesége, Emma, lánya, Claudia, unokái: Rajmond, Eduárd. (4856-I)

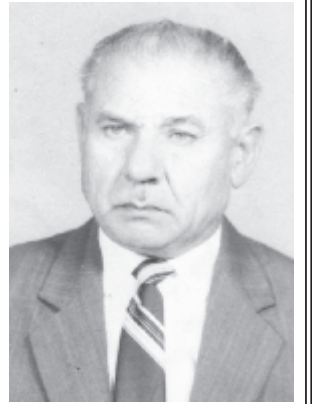
Szomorú szívvel emlékezünk november 4-én dr. **SEPSI LAJOS** ludasi sebészfőorvosra halálának 25. évfordulóján. Akik ismerték, gondoljanak rá kegyelettel. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (4861-I)

Halálának 5. évfordulóján szívünkben szomorúsággal és fájdalommal emlékezünk november 3-án a szeretett feleségre és édesanyára, a nyárádszentlászlói **MÁRTON ERZSÉBETRE**. Legyen csendes és zavartalan pihenésed! Férje, Árpád, lányai: Marika és Rózsika családtagjaikkal együtt. (4880-I)

A múltba nézve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Arany volt a kezed, munka az életed, Isten hívott, mert szeretett. Megállt a szíved, mely értünk dobogott, megpihent a kéz, mely értünk dolgozott.

Szemünkben könnyel, szívünkben örök fájdalommal emlékezünk november 3-án id. **JÁNI ZOLTÁNRA** halálának 12. évfordulóján.

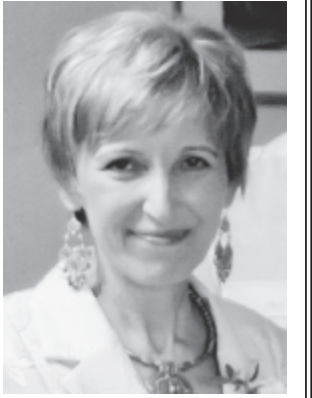
Bánatos felesége, négy gyermeke családjukkal és a négy unoka. (57061)

Öt éve már, hogy örökre itt hagytál, drága emlékeddel szívünkben maradtál.

Fájó szívvel gondolunk november 3-ára, amikor drága leányunk, **GIERLING ÉVA** szerető szíve megszünt dobogni. Csendes álma fölött őrkdjön a szeretet.

Emlékét szívébe zárva őrzi a család. (4814-I)

„Ami por, csak az válik röggé, de akit a szívek őriznek, az él mindörökké.”

Örök szeretettel emlékezünk **PANIGAY TAMÁS** barátunkra, aki tíz éve elment közülünk. Lélekben mindig velünk vagy! A Szántó család és a többi Nyáradparti barát. (4888)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, testvér, rokon és szomszéd, **BORDI SÁNDOR** november 1-jén visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése november 3-án 13 órakor lesz az új kórház mögötti temetőben, református szertartás szerint. A gyászoló család. (4860-I)

Mély fájdalommal búcsúzom **KÁDÁR ILONÁTÓL**, drága anyósomtól, akit mindig a szívemben őrök és szeretettel gondolok rá. Köszönök mindent. Szerető veje: Bőjtke Zsombor. (-I)

Mély fájdalommal búcsúzunk a szeretett anyatársától, **KÁDÁR ILONÁTÓL**. Mindig szívünkben fogunk őrzeni. A Bőjtke család. (4875-I)

Fájdalommal és bánatosan búcsúzunk **KÁDÁR ILIKÉTÓL** drága barátnőnkől. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Az Oprean család. (4882-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, jó barát, **OVITS IVOR-LÁSZLÓ** 61. évében október 31-én Izraelben eltávozott szerettei köréből. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (4889-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki Bőjtke Rékának és Kádár Ferencnek a szeretett **ÉDESANYA** és **FELESÉG** váratlan elvesztése okozta mély fájdalmukban. Crăciun Melinda és családja. (-I)

Őszinte részvétünket fejezzük ki Bőjtke Rékának és Kádár Ferencnek a szeretett **ÉDESANYA** és **FELESÉG** váratlan elvesztése okozta mély fájdalmukban. Décei József és családja Nagysajóról. (-I)

Őszinte részvétünket fejezzük ki Bőjtke szül. Kádár Rékának szeretett **ÉDESANYJA** elvesztése okozta mély fájdalmában. Volt bolyais osztálytársai. (-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Csak az hal meg, akit elfelejtenek, örökké élni fog, kit nagyon szerettek.”

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik drága halottunk, özv. **KACSOVSZKY FERENCNE** szül. **TOLLAS MARGIT** temetésén részt vettek, utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot helyeztek és fájdalmukban osztoztak. Gyászoló szerettei. (4877-I)

**23. MAROSVÁSÁRHELYI
NEMZETKÖZI
KÖNYVVÁSÁR**

*ahol a múlt
és a jövő...*

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ • 2017. NOVEMBER 16–19.

SHAKESPEARE'S SONNETS & SONGS WH EGYÜTTES + NÁDASDY ÁDÁM 2017. 11. 16. • CSÜTÖRTÖK • 19 h	IRODALMI ESTEK
TÖBBEZER KÖNYVCÍM	KUTYÁBÓL SZALONNA - GYEREKKONCERT KALÁKA + LACKFI JÁNOS 2017. 11. 18. • SZOMBAT • 11 h
JULIUS CAESAR KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ 2017. 11. 17. • PÉNTEK • 19 h	GYEREK- PROGRAMOK
www.vasarhely.ro/konyvvasar www.facebook.com/konyvvasar www.biletmaster.ro	ARANY JÁNOS-EST KALÁKA+LACKFI JÁNOS 2017. 11. 18. • SZOMBAT • 19 h

LAM, hiteles megoldások!

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

SC Dürkopp Adler SRL,
Marosszentgyörgy
Agriculatorilor-Mezőgazdászok u. 12. szám

Hőkezelőt alkalmaz

Amit kérünk:

- Tanulási vágy;
- Megbízhatóság, komolyság, rugalmasság;
- Szakképzéssel rendelkezők előnyben részesülnek.

Amit ajánlunk:

- Személyes betanítás;
- Biztos, hosszú távú munka;
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján);
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek;
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailen: office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265/208-307-es telefonon.

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A speciális árútermékek csak számláltatott jellegűek

**Románia
Maros megye
Szászrégen municípium
Petru Maior tér 41. sz., irányítószám: 545300
Adószám: 3675258
Web: www.primariareghin.ro
Telefon: 0265-511112
Fax: 0265-512542
E-mail: office@primariareghin.ro**

Közlemény

**a 2018-as helyi adók és illetékek megállapítására
vonatkozó határozattervezet kidolgozásáról**

Az utólag módosított és kiegészített, a helyi közigazgatás átláthatóságára vonatkozó 52/2003-as törvény értelmében Szászrégen polgármestere értesíti az érdekelteket, hogy hozzáálltak a 2018-as helyi adók és illetékek megállapítására vonatkozó határozattervezet kidolgozásához. A határozattervezetet nyilvános vitára bocsátják, így az erről szóló javaslatokat, véleményeket írásban 2017. november 15-ig a hivatal közönségtájékoztatási osztályára lehet benyújtani, vagy az office@primariareghin.ro e-mail-címre, vagy a 0265-512-542-es faxszámra elküldeni.

A beküldendő anyagon szerepeljen: „ajánlat (javaslat) a 2018-as helyi adók és illetékek megállapítására vonatkozó határozattervezettel kapcsolatosan”.

Azok a magánszemélyek vagy intézmények, akik/amelyek javaslatokat nyújtanak be a határozattervezettel kapcsolatosan, jelezzék azt is, hogy melyik cikkelyt illetően mondanak véleményt, van kiegészítenivalójuk, ugyanakkor tüntessék fel a küldés időpontját és a küldő elérhetőségét.

A tájékoztató anyag (határozattervezet) tanulmányozható a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján, vagy megtalálható a www.primariareghin.ro honlapon.

**Maria Precup polgármester
Rădoi Mirela Minodora jegyző**

Őszi nagytakarítás

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szervezésében a nagytakarítás
október 16. – november 20. között zajlik.

November 6–11. között a következő utcákból szállítják el a szemetet:

- **November 6.:** a Meggyesfalvi negyedben levő erdő széle, Nagydisznódi, Hunyadi, Resica, Cugir, Domb, Déli, Kapa, Ősz, Március 8.;
- **november 7.:** Dózsa György, a Mures Malltól a vasútállomásig (mindkét oldalon), Rebreanu, Állomás tér, Laposnya, Fogarasi, Jilava, Enyedi, Cukorgyár, Temes, Tordai, Lugas, Pajka Károly, Búzakalász, Cséplő, Egység, Váltóór, Közlegelő, Rozmaring, Rakodó, Termés;
- **november 8.:** Dózsa György, az állomástól a kombinát felé, mindkét oldalon, Kalapács, Radnóti, Ludasi, Bran, I. Munteanu, Caraiman, Bogáti, Gyulafehérvári, Nyíres, Malomfalvi, Bodoni, Béga;
- **november 9.:** 1848. út, páros számok, Csukás, Csalhó, Kakukkfű, C. D. Gherea, Széchenyi, Kövesdomb, Csiki, Vöröstoronyi, Slatina, Déva, Cseresznye, Malomkő, Keskeny;
- **november 10.:** 1848. út, páratlan számok, Koós Ferenc, Petru Dobra, Godeanu, Buteanu, Suceava, Şuri-anu, Magura, Páring, Legelő;
- **november 11.:** Ştefan cel Mare, Bolyai, Liceum, Erou Petre Popescu, Bernády, Krizantém, Fürdő, Sáros, Creangă, Kogălniceanu, Borsos Tamás, Gen. Avramescu, Pádes, Zefir, Dr. Kozma Béla.

Az ingatlantulajdonosok, tulajdonosi társulások kötelesek időben kitarítani a háztáji gazdaságokat, udvarokat, a tömbházak körüli területet és a zöldövezetet.

- A hulladékot a járdaszélre, a szállítójárművekkel könnyen megközelíthető helyre kell kitenni egy nappal a meghirdetett időpont előtt.
- A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felkéri azokat, akik most metszik a fákat, hogy az ágakat külön csomóba rakják, másként ezeket nem viszik el a helyszínről.
- A szemetet a meghirdetett napon szállítják el a polgármesteri hivatal illetékesei.
- Az utólag kihelyezett hulladék elszállítását a Salubriservtól külön kell igényelni, és ezért a tulajdonosi társulásnak díjat számolnak fel.
- Bontásból származó, illetve építkezési törmelék (tégla, beton) ne helyezzenek ki, mert ezt nem szállítják el. Az ilyen hulladékot csak magán- vagy jogi személy által leadott rendelésre szállítja el a Salubriserv Rt.

A program az időjárás, illetve objektív okok függvényében módosulhat. Ez esetben újraközlük az időpontot.

Moldovan Florian mérnök, a Közterület-kezelő Igazgatóság igazgatója
Truţă Cristian osztályvezető